

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych

z dnia 27 lutego 1924 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w przedmiocie wykonywania ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów.

Na mocy art. 45 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 92 poz. 718) oraz art. 36 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90 poz. 706) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

Do art. art. 1 — 4.

§ 1. Wszelkie grunty, znajdujące się na obszarze scalenia, a nie podpadające pod działanie ustawy o scalaniu gruntów względnie podlegające wyłączeniu na mocy art. art. 2 — 4 tejże ustawy, aczkolwiek z reguły nie podlegają żadnym zmianom, mogą jednak na skutek scalenia gruntów przyległych być poddane zmianom wpływającym z postanowień art. 7 ustawy.

§ 2. Przy wyznaczeniu nowych dróg przez tereny wyłączone ze scalenia (§ 1), względnie przy uregulowaniu na tych terenach dróg i dojazdów istniejących, oraz przy wyprostowaniu granic, nieodzownym dla prawidłowego projektu scalenia (art. art. 7 i 25 ustawy), należy wzmian za zajęte na ten cel grunty wyznaczać odpowiadający im równoważnik gruntowy, zgodnie z zasadami zawartymi w art. 6 ustawy.

§ 3. Ustalanie granic gruntów wyłączanych ze scalenia (art. art. 3 i 4 ustawy) winno być uskuteczni-
ane w sposób najbardziej odpowiedni dla przeprowa-
dzenia scalenia, któryby jednocześnie zapewnił
urządzeniom znajdującym się na wyłączanych grun-
tach możliwość prawidłowego rozwoju oraz dogodny
dojazd, przez połączenie z siecią dróg na obszarze
scalenia.

§ 4. Grunty wyszczególnione w art. 3 ustawy
zwłaszcza place i ogrody, siedliska (osiedla), o ile
ich właściciele wyrazili swą zgodę na poddanie tych
gruntów ogólnemu scaleniu, zostają dołączane do
gruntów ogólnych, z zachowaniem przepisów art. 6
ustawy i przy uwzględnieniu potrzeb pozostałych na
miejscu osiedli lub innych urządzeń.

§ 5. Deklaracje lub zobowiązania w przed-
miocie wyrażenia zgody na poddanie scaleniu grun-
tów (§ 4), które ustawowo mogą być wyłączone
(art. 3 ustawy), winny być składane na piśmie, a wi-
arogodność oświadczenia i podpisu stwierdzona przez
urząd gminny lub inne władze do tego powołane.

Powyższą deklarację lub zobowiązanie zastępuje
ustne oświadczenie, złożone przez interesowanych
komisarzowi ziemskiemu do protokołu, który składa-
jący oświadczenie winni podpisać względnie zaopa-
trzyć znakiem swej ręki.

§ 6. Projektowanie włączenia przestrzeni leś-
nych do obszaru scalenia następuje po uprzednim
zasięgnięciu opinii urzędu ochrony lasów w przed-
miocie ochronności miejsc zalesionych, możliwości
wyrębu istniejących drzewostanów, konieczności za-
lesienia niektórych nieużytków i t. p.

W tych wypadkach komisarz ziemski winien
zwrócić się bezpośrednio do miejscowego komisarza
ochrony lasów, w celu uzyskania fachowej opinii.
W razie konieczności w związku ze scaleniem grun-
tów, dokonania wyrębu istniejących drzewostanów,
podpadających pod działanie ustaw o ochronie lasów,
okręgowy urząd ziemski przed wniesieniem projektu
scalenia na posiedzenie okręgowej komisji ziemskiej
do zatwierdzenia (§ 82) winien uprzednio wyjednać
zezwoleń okręgowej komisji ochrony lasów na pro-
jektowany wyręb.

§ 7. Ustalanie granic wyłączeń z obszaru sca-
lenia, przewidzianych w art. art. 2 — 4 ustawy, na-
stępuje po uprzednim wysłuchaniu oświadczeń osób
interesowanych, a w razie konieczności po zasię-
gnięciu w tym względzie opinii fachowych urzędów.
Wszelkie wyżej wspomniane opinie o tyle wiążą
organy wykonywujące scalenie, o ile nie sprze-
ciwiają się postanowieniom ustawy o scalaniu grun-
tów i nie stoją na przeszkodzie do opracowania pra-
widłowego projektu scalenia.

Do art. 5.

§ 8. Przy projektowaniu obszaru scalenia dą-
żyć należy przede wszystkim, aby wszystkie grunty
każdego uczestnika, a przynajmniej uczestników za-
mieszkałych na terenie jednostki administracyjnej,
względnie jej części, której mieszkańcy spowodowali
rozpoczęcie dochodzenia scaleniowego (§§ 39 — 41),
objęte były jednym obszarem scalenia, bez względu
na to, czy są położone na terenie jednej lub więcej

jednostek administracyjnych, lecz jednocześnie, aby
ten obszar nie był zbyt wielki i stanowił możliwie
zamkniętą całość.

Na terenie b. zaboru rosyjskiego za najniższą
jednostkę administracyjną w rozumieniu ustawy z dnia
31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów uważać należy
wioski, kolonie, osady i miasta, które tworzą od-
dzielne gromady wioskowe lub miejskie, na pozosta-
łym zaś obszarze Rzeczypospolitej Polskiej — gminy
katastralne.

§ 9. We wszelkich wypadkach konieczności
dokonania wyprostowania granic scalanych gruntów
od strony drobnych posiadaczy, należy do obszaru
scalenia włączać grunty do niego przylegające w roz-
miarze niezbędnym do wyprostowania granic, jednak
z tem zastrzeżeniem, aby na tych włączeniach gra-
nice poszczególnych posiadłości uległy jaknajmniej-
szym przesunięciom, wskutek wyprostowania granic
scalanych gruntów.

Obszary dworskie (większe posiadłości ziemskie)
należy włączać do obszaru scalenia w całości lub
częściowo o ile zachodzi potrzeba zniesienia sza-
chownicy zewnętrznej, a zwłaszcza t. zw. „enklaw”,
lub wyprostowania granic scalanych gruntów od
strony tych obszarów; również włączać należy do
obszaru scalenia te grunty dworskie, które ulegają
parcelacyjnej rozsprzedaży wśród uczestników sca-
lenia (§ 19).

Do art. 6.

§ 10. Wydzielanie poszczególnym uczestnikom
równoważnika za włączone do scalenia grunty opie-
rać należy na zasadach następujących:

- a) wszystkie użytki, otrzymywane przez jednego
właściciela (posiadacza), winny być w miarę
możliwości zamknięte w jednej obwodnicy,
przyczem wzajemne ustosunkowanie poszcze-
gólnych rodzajów i gatunków wydzielanych
użytków nie powinno zbyt różnić się od
tego, jakie dany właściciel posiadał przed
scaleniem.

Jeśli warunki miejscowe nie wszędzie pozwa-
lają na zastosowanie tego typu kolonii, można nie-
które użytki zamykać oddzielną obwodnicą, lecz przy
zachowaniu warunku aby odległość między poszcze-
gólnymi działkami była możliwie najmniejszą, a ko-
munikacja dogodną.

W wypadkach nadzwyczajnych, usprawiedliwio-
nych wyjątkowymi warunkami topograficznymi lub
gleboznawczymi, może być dopuszczone wydzielanie
niektórych użytków w dwóch oddzielnych działkach.
Wszelkie dalsze rozdrabnianie jest bezwzględnie nie-
dopuszczalne.

- b) Poszczególne wydzielane działki, a zwłasz-
cza gruntom ornym, należy nadawać formę
prawidłową, o ile możliwości zbliżoną do kwa-
dratu o granicach prostych.

Działki gruntów ornich nieforemne, względnie
wydłużone więcej niż dziesięciokrotnie w stosunku
do ich szerokości, są niepożądane i tylko w wypad-
kach wyjątkowych, usprawiedliwionych względami go-
spodarczymi lub topograficznymi, mogą być stosowa-
wane. Działki innych użytków, o ile warunki topo-
graficzne lub względy gospodarcze nie pozwalają na

nadanie im formy wyżej przepisanej, mogą od niej odbiegać.

- c) Znajdujące się na scalonym obszarze wąwozy lub rzeki, przez które przejazd jest utrudniony, nie mogą przedzielać poszczególnej działki.
- d) Wszystkie działki mniejsze, rolniczo niesamodzielne, winny być zasadniczo grupowane w pobliżu własnych zabudowań, t. j. najbliższej wsi, a w razie jej zniesienia, w położeniu najbardziej ułatwiającym uboczne zarobkowanie małorolnym (w pobliżu miasteczek, stacji kolejowych i t. p.) i w miarę możliwości na terenach łatwych do uprawy. Poszczególne wyjątki stosować można, gdy względy rodzinne lub sąsiedzkie właścicieli wskazują na celowość wydzielenia takiej kolonii obok kolonii większej, lub gdy sam właściciel (posiadacz) zażąda wydzielenia w innym miejscu.
- e) Każda z nowopowstających ze scalenia kolonii w miarę możliwości winna posiadać warunki dogodnego zaopatrzenia w wodę, a składające się na nią działki winny być projektowane z uwzględnieniem naturalnych spadków, posiadać dobre warunki orki oraz dogodny dojazd.
- f) Przestrzegać należy, aby wydzielone w wyniku scalenia poszczególnym uczestnikom równoważniki nie tylko miały zapewnione najkorzystniejsze warunki rozwoju gospodarczego, lecz równocześnie, aby nowopowstałe na nich osiedla tworzyły harmonijny zespół, umożliwiający rozwój życia społecznego wśród uczestników scalenia (układ fermowo-wsiowy).

§ 11. Wysokość dopłat określać należy w frankach złotych według kursu ustanowionego przez Ministra Skarbu oraz zgodnie z wskazaniami ustępu 3-go art. 6 ustawy.

Do art. 7.

§ 12. Likwidację służebności (serwitutów) na obszarze scalenia należy przeprowadzać, zgodnie z przepisami ustaw terytorjalnie obowiązujących w tym względzie.

Gdy obszarem scalenia objęte zostały zarówno dziedzina uprawniona do korzystania z serwitutów, jak i dziedzina temi serwitutami obciążona, można w umowie dobrowolnej, względnie w projekcie przymusowej likwidacji tych serwitutów, określać przypadające wynagrodzenie za serwituty w częściach idealnych całego obszaru scalenia lub jego części, względnie w hektarach dominującej na tym obszarze klasy gruntów, z zastrzeżeniem, że umowa, względnie projekt przymusowej likwidacji, stają się wiążące dla stron dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia.

W tych wypadkach na terenie b. zaboru rosyjskiego:

- a) czynności komisji szacunkowo-rozjemczej, dotyczące klasyfikacji i oszacowania gruntów projektowanych do oddania za serwituty, przewidziane w § 59 rozporządzeń Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 14 grud-

nia 1922 roku w przedmiocie wykonywania ustaw o likwidacji serwitutów (Dz. U. R. P. z roku 1923 № 8 poz. 49 i 50), polegać będą na ustaleniu, według zasad wskazanych w ustawach o likwidacji serwitutów, ceny 1 ha dominującej klasy ziemi na obszarze scalenia i określeniu obszaru gruntów, przypadających za serwituty w hektarach tej dominującej klasy;

- b) w celu uniknięcia rozbieżności zdań komisji szacunkowo-rozjemczej, powoływanej przy likwidacji serwitutów, ze zdaniem komisji szacunkowej, powoływanej przy scalaniu gruntów, w przedmiocie ustalenia na obszarze scalenia dominującej klasy gruntów, komisja urzędująca później winna uzgodnić to ustalenie z ustaleniem komisji wcześniejszej;
- c) przewidzianych w wyżej cytowanych rozporządzeniach Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 14 grudnia 1922 r. dowodów pomiarowych na grunty projektowane do oddania za serwituty — jako zbędnych — sporządzać nie należy, wreszcie
- d) po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego układ dobrowolny, względnie projekt przymusowej likwidacji serwitutów, wykonanie czynności przewidzianych w § 36, względnie w § 67, cytowanych wyżej rozporządzeń z dnia 14 grudnia 1922 r., ulega odroczeniu do czasu uprawomocnienia się orzeczenia tejże komisji, zatwierdzającego projekt scalenia (§ 82).

§ 13. Wszelkie wspólnoty gruntowe na obszarze scalenia, o ile nadają się pod uprawę rolną lub łąkową, winny ulec podziałowi pomiędzy uprawnionych do nich uczestników scalenia, na zasadach ustalonych przez poszczególne rady uczestników scalenia (p. a) art. 21 ustawy).

Wspólnoty, nadające się wyłącznie do celów pastwiskowych, gospodarki leśnej, rybnej i t. p. lub inne grunty na skutek wyrażonego w tym celu żądania rady uczestników scalenia, mogą po wyrównaniu granic pozostać we wspólnem władaniu, lecz użytkowanie takich wspólnot podlegać będzie przepisom statutów dla spółek pastwiskowych, leśnych i t. p., które podlegają zatwierdzeniu łącznie z projektem scalenia (p. d) § 78).

§ 14. Wyprostowanie granic poszczególnych jednostek administracyjnych lub ich części skutecznie należy w ten sposób, aby przy zachowaniu przepisów §§ 2 i 9 rozporządzenia niniejszego wszystkie nowopowstałe ze scalenia działki poszczególnych uczestników, o ile możliwości mogły otrzymać kształt przepisany p. b) § 10 tegoż rozporządzenia.

§ 15. Na obszarze scalenia, składającym się z dwóch lub więcej jednostek administracyjnych, o ile względy topograficzne nie stoją na przeszkodzie, ustanawianie nowych granic tych jednostek uzależniać należy od ilości i jakości gruntów posiadanych przez mieszkańców poszczególnych jednostek, mając na uwadze objęcie nową jednostką wszystkich gruntów przez nich posiadanych na obszarze scalenia, bez względu na to, czy część tych gruntów

przed scaleniem wchodziła w skład innych jednostek administracyjnych.

§ 16. Przy wydzielaniu gruntów na cele miejscowej użyteczności ogólnej (publicznej) wybór miejscowości winien być uzależniony od ogólnego projektu scalenia oraz celów, na które grunty te mają być przeznaczone, tudzież z uwzględnieniem dogodnego dostępu, względnie dojazdu, dla wszystkich w tem zainteresowanych uczestników scalenia. O ile na cel powyższy są przeznaczone dotychczasowe wspólnoty gruntowe—stosować należy postanowienia ustępu końcowego p. a) art. 21 ustawy.

§ 17. W celu odwodnienia, względnie nawodnienia, scalanych gruntów okręgowy urząd ziemski dający winien do utworzenia spółek wodnych na zasadach ustawy wydanej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 102 poz. 936).

W wypadku niemożności utworzenia spółki wodnej okręgowy urząd ziemski ograniczy powyższe prace meljoracyjne do minimalnych podstawowych zabiegów, nieodzownych do racjonalnego zagospodarowania scalonych gruntów. Wykonanie tych prac z urzędu okręgowy urząd ziemski powierzać będzie biurom meljoracyjnym upoważnionym do tego przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, na podstawie uprzednio przedłożonego w wyniku dokonanej ekspertyzy, kosztorysu tych robót, po wysłuchaniu opinii rady uczestników scalenia (p. c) art. 21 ustawy).

Wykonanie prac, mających na celu zalesienie nieużytków okręgowy urząd ziemski dokona na podstawie uprzedniego porozumienia się z okręgowym urzędem ochrony lasów i po wysłuchaniu opinii rady uczestników scalenia.

Przeprowadzenie wyżej pomienionych prac meljoracyjnych okręgowy urząd ziemski, na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego, może przekazać radzie uczestników scalenia pod rygorem przewidzianym w § 55 rozporządzenia niniejszego.

§ 18. Projektowanie nowych oraz skasowanie starych dróg i dojazdów na obszarze scalenia skuteczniać należy w porozumieniu z radą uczestników scalenia (p. e) art. 25 ustawy) przy zachowaniu przepisów pp. a) i b) § 73 rozporządzenia niniejszego.

Doprowadzenie pomienionych dróg i dojazdów do stanu zwykłej używalności okręgowy urząd ziemski, po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, przekaże organom Ministerstwa Robót Publicznych (art. art. 10—13 ustawy z dn. 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych Rzeczypospolitej Polskiej—Dz. U. R. P. z r. 1921 № 6 poz. 32).

§ 19. Gdy wśród uczestników scalenia znajdują się właściciele (posiadacze) gospodarstw karłowatych lub małorolnych, a natomiast bezpośrednio do obszaru scalenia przylega, względnie jest położony w pobliżu, majątek ziemski (obszar dworski), który podpada pod działanie ustawy o wykonaniu reformy rolnej, należy cały majątek względnie część tego majątku, niezbędną do wzmocnienia wspomnianych gospodarstw, włączyć do powyższego obszaru scalenia, jednocześnie przeprowadzając akcje, mającą na celu przejęcie tych gruntów na cele reformy rol-

nej i w związku z tem akcją rozsprzedaży trybem wskazanym pomienionymi ustawami.

Grunty dworskie w ten sposób włączone do obszaru scalenia nie będą dzielone na gruncie pomiędzy nowonabywców—uczestników scalenia, lecz będą traktowane jako ich wspólna własność z określonym udziałem do niej każdego uczestnika, która na ogólnych zasadach podlega akcji scalenia łącznie z pozostałymi scalanymi gruntami.

§ 20. Ogólny plan rozbudowy powstałej ze scalenia jednostek administracyjnych, jako to: ustalenie obszaru siedlisk, ich rozmieszczenie, komunikacja z pozostałymi gruntami, rozplanowanie budowli i t. p., opracowany będzie w miarę potrzeby przy udziale specjalistów.

§ 21. Czynności wyszczególnione w §§ 12, 16, 18 i 19 rozporządzenia niniejszego oraz zatwierdzenie projektów meljoracyjnych winny być na obszarze scalenia z reguły przeprowadzane przed szczegółowym projektowaniem scalanych działek.

Projekty meljoracyjne, oraz projekty związane z rozbudową wsi (§§ 17 i 20), winny być opracowane w toku postępowania scaleniowego przed układaniem szczegółowego projektu scalenia; wykonanie tych projektów na gruncie w uzasadnionych wypadkach może być uskutecznione po zatwierdzeniu projektu scalenia (§ 82), z zastrzeżeniem, aby powyższe prace objęte były wyszczególnieniem przewidzianym w p. b) art. 27 ustawy (§ 78), jednak wytyczenie na gruncie kanałów i rowów zgodnie z zatwierdzonym projektem meljoracji winno być dokonane przed powyższym układaniem projektu scalenia.

Do art. 8.

§ 22. Orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzające projekt scalenia (art. 30 ustawy), winno zawierać między innymi zniesienie bez odszkodowania wszystkich tych niezlikwidowanych oddzielnie (§ 12) służebności, które skutkiem zaprojektowanego scalenia okażą się dla obydwóch dziedzin (uprawnionej i obciążonej) bezprzedmiotowymi i zbędnymi.

Do art. 9.

§ 23. Czynności, mające na celu scalenie gruntów, wyszczególnionych w art. 1 ustawy, mogą być podejmowane tylko po uprzednim wdrożeniu postępowania scaleniowego przez okręgowy urząd ziemski, na którego terenie grunty te są położone.

Wykonywanie tych czynności wbrew powyższemu postanowieniu lub niezgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego uznaje się za nieważne i nieobowiązujące osób interesowanych.

§ 24. Przy wykonywaniu prac scaleniowych przez urzędy ziemskie bezpośrednio lub osoby do tego przez Ministra Reform Rolnych upoważnione (art. 10 ustawy) władze administracyjne i sądowe współdziałać winny w zakresie posiadanych uprawnień, przyczem sprawy wywołane u tych władz akcją scalenia otrzymują błąg poza kolejnością innych spraw.

Niezależnie od powyższego władze katastralne na każde żądanie urzędów ziemskich winny dostar-

czyć wszelkich odbitek, odrysów, odpisów i wyciągów z operatów katastralnych, dotyczących gruntów scalanych, tudzież dopuszczać funkcjonariuszów urzędów ziemskich, względnie osoby działające z ich upoważnienia (art. 10 ustawy), do wglądu do operatów katastralnych.

§ 25. Komisarze i podkomisarze ziemscy oraz inni urzędnicy ziemscy, zarówno jak członkowie komisji szacunkowej (art. 26 ustawy) i technicy uprawnieni do wykonywania prac, zescaleniem gruntów związanych (art. 10 ustawy), nie mogą być wyznaczeni do prowadzenia danych robót scaleniowych:

- a) jeżeli oni sami, ich żony, krewni w linii prostej zstępnej lub wstępnej bez ograniczenia stopni, krewni zaś z bocznej linii pierwszych czterech stopni i powinowaci trzech stopni, oraz przysposobieni przez nich lub przyspabiający uczestniczą w scaleniu gruntów;
- b) jeżeli są opiekunami lub zarządzają majątkiem osób uczestniczących w scaleniu;
- c) jeżeli ktokolwiek z uczestników scalenia zarządza ich majątkiem lub interesami,
- d) jeżeli oni, lub ich żony są najbliższymi prawnymi spadkobiercami któregośkolwiek z uczestników scalenia lub też prowadzą z nimi spór sądowy.

Do art. 10.

§ 26. Wszystkie czynności techniczne związane ze scaleniem gruntów okręgowy urząd ziemski z reguły winien wykonać własnym personelem technicznym. Okręgowy urząd ziemski może jednak poszczególne czynności, jako to: wykonanie pomiarów, wraz ze sporządzeniem dowodów pomiarowych, przeprowadzenie robót meljoracyjnych, opracowanie planu rozbudowy uregulowanych przez scalenie swych gruntów jednostek administracyjnych i t. p., powierzać według własnego uznania osobom prywatnym, fizycznym lub prawnym, posiadającym prawnie uznane uzdolnienie fachowe, z zastrzeżeniem stosunku do osób wykonywujących czynności pomiarowe postanowień podług art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 705).

§ 27. Wykonanie całokształtu prac scaleniowych okręgowy urząd ziemski może powierzyć bądź na wniosek rady uczestników scalenia, względnie zebrania delegatów tych rad (art. 24 ustawy), bądź według własnego uznania, osobom prawnym lub fizycznym, specjalnie upoważnionym przez Ministra Reform Rolnych do zawodowego wykonywania scalania gruntów.

Warunki, którym odpowiadać winny osoby ubiegające się o wyżej pomienione upoważnienie, oraz warunki, na których może być to upoważnienie udzielone, nadto zakres uprawnień osób upoważnionych do zawodowego wykonywania scalania gruntów, unormowane będą oddzielnym rozporządzeniem.

Umowy w przedmiocie wykonania prac związanych ze scaleniem przez osoby, pomienione w § poprzednim i niniejszym, mogą być również zawierane z temi osobami przez radę uczestników scale-

nia, lecz przy zachowaniu postanowień w § 55 rozporządzenia niniejszego.

Do art. 11.

§ 28. Wszelkie czynności nadzorcze przeprowadzane przez urzędy ziemskie w związku ze scaleniem gruntów, jako to: inspekcja robót na miejscu, sprawdzanie dowodów i dokumentów, rewizje prac technicznych, sprawdzanie operatów pomiarowych, meljoracyjnych i t. p., nie podlegają opłatom na rzecz Skarbu Państwa.

§ 29. Opłaty za techniczne wykonanie wszelkich prac scaleniowych okręgowy urząd ziemski pobierać będzie w kwotach stanowiących równowartość wskazanych poniżej stawek, przeliczanych na marki polskie, według równi ustalonej przez Ministra Skarbu.

Opłaty te wynosić będą:

- 1) za prace pomiarowe przy scaleniu gruntów wraz ze sporządzeniem operatu pomiarowego (§ 58):
 - a) z pomiarem starego stanu posiadania — po 12 franków złotych od każdego hektara gruntów poddanych scaleniu i
 - b) bez pomiarów starego stanu posiadania — po 8 franków złotych od każdego hektara gruntów poddanych scaleniu.

Powyższemi kwotami są objęte roboty pomiarowe samego scalenia oraz wszelkie inne czynności miernicze z temże scaleniem związane, jako to: prace pomiarowe, związane z likwidacją serwitutów, z podziałem wspólnot gruntowych, wyprostowywaniem granic i t. p.; natomiast za sporządzenie na żądanie interesowanych oddzielnych odrysów z planów wraz z odpisem rejestru pomiarowego, pobierać należy opłatę dodatkową w wysokości 15 franków złotych za pierwsze 15 ha i po 2,5 franka złotego za każde następne lub rozpoczęte 15 ha gruntów wykreślonych na żądanym odrysie.

2) Za wszelkie inne prace techniczne przeprowadzane na skutek scalania gruntów pobierane będą opłaty w wysokości odpowiadającej wydatkom poniesionym w tym celu przez okręgowy urząd ziemski z uwzględnieniem postanowień ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1044).

§ 30. Wyszczególnione w § poprzednim opłaty za wykonanie prac pomiarowych własnym kosztem i staraniem okręgowy urząd ziemski pobierać będzie w ratach następujących:

- a) po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej o wdrożeniu postępowania scaleniowego (art. 16 ustawy) — po 4 franki złote od każdego hektara gruntów projektowanych do scalenia;
- b) po utrwaleniu granic na podstawie zatwierdzonego projektu scalenia oraz wprowadzeniu uczestników w posiadanie wydzielonych im gruntów (p. a) art. 31 ustawy) — po 4 franki złote od każdego hektara gruntów poddanych scaleniu; i

c) po dokonaniu sprostowania wpisu w księgach gruntowych (hipotecznych), względnie po wywołaniu scalonych gruntów do regulacji hipotecznej pierwiastkowej (art. 39 i ustęp 1 art. 40 ustawy), — pozostałą należność ustaloną przez okręgowy urząd ziemski, zgodnie z przepisami § 29 rozporządzenia niniejszego, po potrąceniu uprzednio pobranych wpłat. W celu pobrania opłat wyszczególnionych w § 29 rozporządzenia niniejszego, okręgowy urząd ziemski wysyłać będzie nakazy płatnicze każdorazowe najpóźniej do dnia 7, licząc od terminów przewidzianych w pp. a), b) i c) niniejszego paragrafu, względnie od daty poniesienia wydatków na prace wymienione wyżej w p. 2 § 29.

Nakazy płatnicze winny być sporządzane po jednym dla każdej jednostki administracyjnej, objętej obszarem scalenia, z wyszczególnieniem we frankach złotych należności, przypadających od każdego uczestnika scalenia danej jednostki administracyjnej. Nakazy powyższe należy przysyłać sołtysom wsi (naczelnikom gmin) lub prezydentom (burmistrzom) miast, względnie poszczególnym radom uczestników scalenia; nakazy te winny wskazywać termin płatności najdłużej do dnia 14 od daty ich otrzymania przez wymienione urzędy względnie rady uczestników scalenia.

§ 31. W wypadkach, gdy niektórzy uczestnicy scalenia nie mogą uiścić w terminie przypadających od nich poszczególnych opłat i przedstawia do powiatowego urzędu ziemskiego w tym względzie zaświadczenie urzędu gminnego, potwierdzone przez starostwo, okręgowy urząd ziemski na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego może takim uczestnikom zakredytować powyższą należność w całości, lub częściowo najdłużej na przeciąg lat pięciu od daty zamknięcia postępowania scaleniowego, z uwzględnieniem postanowień ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1044). Od kredytowanych kwot okręgowy urząd ziemski pobierać będzie corocznie w dniu 1 października procent w stosunku 4 od sta.

§ 32. Należności powstałe z tytułu wykonywania prac scaleniowych (§§ 29—31) winny być uiszczone w wyznaczonych terminach. Kwoty niewpłacone w terminie wyznaczonym uważane są za zaległe i podlegają przymusowemu ściągnięciu przez organy administracji skarbowej w drodze administracyjnej. Za każdy cały lub rozpoczęty miesiąc zwłoki dolicza się kara w stosunku 2 procent miesięcznie od kwoty zalegającej. W tym celu okręgowy urząd ziemski najdłużej do dnia 14 po upływie terminu płatności powiadamia o tem izbę skarbową, przysyłając wykaz zalegających opłat.

§ 33. Wszelkie opłaty należne okręgowym urządziem ziemskim z tytułu przeprowadzenia prac scaleniowych, winny być wpłacane do Pocztowej Kasy Oszczędności i przez nią przelewane do kasy skarbowej na właściwe paragrafy i pozycje budżetu Mi-

nisterstwa Reform Rolnych, a to w sposób wskazany przez to Ministerstwo.

§ 34. Gdy wobec klęsk spowodowanych siłą wyższą (pożar, powódź, wojna i t. p.) uczestnik scalenia rzeczywiście nie jest w możności uiszczenia należnych od niego opłat za prace scaleniowe (§§ 29 i 30) nietylko w terminie płatności, lecz wogóle w najbliższych latach, powiatowy urząd ziemski winien na skutek wniesionego w tym celu podania uczestnika scalenia przeprowadzić szczegółowe dochodzenie, któreby stwierdziło istotny stopień niezamożności petenta, jego pracowitość, stopień korzyści osiągniętych przez scalenie, względnie przez meljoracje rolne, przeprowadzane przy scaleniu i t. p. O ile takim dochodzeniem okoliczności powyższe zostaną istotnie ustalone, okręgowy urząd ziemski może wystąpić do Ministra Reform Rolnych z umotywowanym wnioskiem o zwolnienie danego uczestnika scalenia od ponoszenia opłat w części, a nawet w całości.

§ 35. W celu zwolnienia gruntów osad powstałych w wyniku scalenia od państwowego podatku gruntowego na przeciąg dwóch lat po scaleniu, okręgowy urząd ziemski winien niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia (art. 30 ustawy), przesałać odpis powyższego orzeczenia do izby skarbowej, która wyda w tym względzie odpowiednie zarządzenia.

Do art. 12.

§ 36. Przy przedkładaniu wniosku o wdrożenie postępowania scaleniowego (art. 15 ustawy) powiatowy urząd ziemski winien jednocześnie przedstawić do okręgowego urzędu ziemskiego listę przyszłych uczestników scalenia, z wyszczególnieniem obszaru gruntów każdego uczestnika, projektowanych do objęcia temże postępowaniem. Wspomniane obszary powiatowy urząd ziemski ustala na mocy znajdujących się na miejscu dokumentów, jako to: tabel likwidacyjnych, aktów nadawczych, aktów notarialnych, dowodów pomiarowych, list podatkowych, wykazów urzędów gminnych, arkuszy posiadłości i t. p. Grunty, które zostają włączone do obszaru scalenia wyłącznie w celu wyprostowania granic scalanych gruntów, nie podlegają opłatom za wykonanie prac scaleniowych.

§ 37. Przy wszelkich czynnościach podejmowanych na gruncie w związku z mającym nastąpić scaleniem, bądź przy dochodzeniach wstępnych, bądź w toku postępowania scaleniowego, uczestnicy scalenia w stosunku do obszaru gruntów oddawanych do scalenia obowiązani są na każde żądanie urzędów ziemskich, względnie osób z polecenia tychże urzędów wykonywujących prace ze scaleniem związane, do następujących świadczeń w naturze:

- a) dostarczanie bezpłatnie odpowiedniego mieszkania z opałem, światłem i usługą dla wszystkich osób zatrudnionych przy scaleniu;
- b) dostarczanie bezpłatnie podwód, robocizny pieszej lub konnej, materiału drzewnego dla potrzeb ziemskich i przy ekspertyzach meljoracyjnych.

Do uczestników scalenia, wskazanych przez radę uczestników scalenia jako uchylających się od ponoszenia powyższych świadczeń i na jej żądanie, względnie na żądanie osób prowadzących prace scaleniowe, urzędy gminne zastosują niezwłocznie przymus w drodze administracyjnej.

Do art. 13.

§ 38. Przepisy o korzystaniu z pomocy państwowej przy przenoszeniu budowli na scalone działki lub przy wykonywaniu robót meljoracyjnych na scalonych obszarach wydane zostaną oddzielnie przez Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

II. Wdrożenie postępowania scaleniowego.

Do art. 14.

§ 39. W celu wywołania postępowania scaleniowego należy do pisemnego w tym przedmiocie podania dołączyć dowody o posiadanych przez każdego petenta gruntach deklarowanych do scalenia, jako to: odpis tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego wsi, akta notarialne, względnie zaświadczenia urzędu gminnego, stwierdzające tytuł własności (posiadania), wyciąg z ksiąg gruntowych (hipotecznych), względnie odpis aktu notarialnego, poświadczonego przez starszego notariusza i t. p., ponadto w miarę możliwości dowody pomiarowe na grunty deklarowane do scalenia (plany, względnie odbitki map katastralnych, rejestry pomiarowe, arkusze posiadłości gruntowej).

§ 40. Gdy na terenie działalności powiatowego urzędu ziemskiego są podejmowane prace, związane z likwidacją serwitutów, podziałem wspólnot gruntowych, zamianą gruntów, meljoracjami rolnymi i t. p. regulacjami, tudzież o ile są podejmowane prace parcelacyjne bądź z urzędu, bądź przez instytucje do tego upoważnione lub osoby prywatne, przyczem zostają wydzielane grunty na wzmocnienie sąsiednich gospodarstw karłowatych, lub małorolnych, komisarz ziemski w każdym poszczególnym wypadku po uprzednim stwierdzeniu protokółarnym, że grunty poddawane tym regulacjom podpadają pod działanie ustawy o scalaniu gruntów, że dokonywana regulacja, względnie parcelacja nie rozwiązuje sprawy prawidłowego urządzenia rolnego danej wsi, gminy lub miasta, oraz że dla osiągnięcia celu powyższego jest nieodzowne równoczesne wdrożenie w tej miejscowości postępowania scaleniowego, winien niezwłocznie podjąć czynności, przewidziane w §§ 41 — 46 rozporządzenia niniejszego, co jednak nie wstrzymuje przebiegu wyżej wspomnianych prac. Powyższe czynności podejmować należy i w razie zniszczenia wsi w całości lub w części przez wypadki żywiołowe lub działania wojenne, po uprzednim stwierdzeniu, że grunty tej wsi, gminy lub miasta podpadają pod działanie ustawy o scalaniu gruntów, oraz że prawidłowa odbudowa zniszczonych gospodarstw wymaga bezwzględnie scalenia tych gruntów.

Do art. 15.

§ 41. Otrzymanie w powiatowym urzędzie ziemskim wniosku o wdrożenie postępowania scaleniowego

wraz z dokumentami wyszczególnionymi w § 39 rozporządzenia niniejszego, względnie stwierdzenie przez tenże urząd wypadków przewidzianych w § poprzednim powoduje, po uprzednim zarejestrowaniu sprawy w ustanowionym do tego repertorium, zjazd komisarza ziemskiego na miejsce w najbliższym czasie, w celu stwierdzenia zgodności wymagań wnioskodawców z przepisami ustawy o scalaniu gruntów i określenia obszaru, który należałoby poddać jednemu postępowaniu scaleniowemu. O dniu swego przybycia komisarz ziemski zawiadamia wnioskodawców, oraz miejscowego sołtysa (naczelnika gminy). Wnioski przedkładane niezgodne z wymaganiami § 39 rozporządzenia niniejszego nie podlegają rejestracji i są zwracane petentom celem zastosowania się do tych wymagań. Wnioski zarejestrowane mogą być odrzucone tylko odpowiedniemi orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej.

§ 42. Po przybyciu na miejsce i stwierdzeniu zgodności wniosków z postanowieniami ustawy o scalaniu gruntów, komisarz ziemski szczegółowo bada miejscowe stosunki agrarne, a zwłaszcza strukturę rolną gospodarstw wnioskodawców i ich sąsiadów, i w zwiazku z tem mając na uwadze przepisy art. art. 5 — 7 ustawy i §§ 8 i 9 rozporządzenia niniejszego, określa ogólny obszar projektowanego scalenia.

§ 43. Z zamierzeniami swojemi, dotyczącemi określenia projektowanego obszaru scalenia, komisarz ziemski zaznajamia przyszłych uczestników scalenia na specjalnie w tym celu zwołanem zebraniu. Na zebraniu tem bez względu na liczbę obecnych winien on: wyjaśnić całą procedurę scaleniową i przebieg postępowania, prawa i obowiązki uczestników scalenia, zasady prawidłowego scalania gruntów, korzyści osiągame na skutek scalenia i t. p.; wysłuchać opinii zainteresowanych, wreszcie udzielić na żądanie wyczerpujących wyjaśnień, starając się w miarę możliwości osiągnąć ogólne porozumienie w przedmiocie określenia obszaru scalenia.

Na powyższym zebraniu przewodniczy komisarz ziemski; wnioski uchwalane zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu, winny być uwidocznione w protokółie zebrania.

§ 44. Na podstawie zebranego materiału (§§ 42 i 43), w miarę potrzeby uzupełnionej opinią właściwych w tym względzie władz (starostwo, województwo, urzędy ochrony lasów, dyrekcje odbudowy kraju, urzędy górnicze i t. p.), komisarz ziemski, w razie potrzeby przy współudziale geometry delegowanego przez okręgowy urząd ziemski, ostatecznie szczegółowo określa obszar scalenia, sporządzając w tym celu opis i szkic odrębny tego obszaru, oraz listę przyszłych uczestników scalenia.

§ 45. Na szkicu powyższym (§ 44) uwidaczniać należy w ogólnych zarysach: granice poszczególnych jednostek administracyjnych lub ich części, położonych na projektowanym do scalenia obszarze; osiedla, drogi publiczne, rzeki i oddzielne użytki rolne.

Nadto wyszczególnić należy nazwy przylegających do projektowanego obszaru scalenia jednostek administracyjnych, według ich urzędowej nomenkla-

tury, względnie oznaczenia hipotecznego. Sporządzenie powyższego szkicu jest zbędne o ile do akt sprawy zostaną dołączone plany obszaru scalenia.

Lista uczestników projektowanego scalenia winna być sporządzona zgodnie z wymaganiami § 36 rozporządzenia niniejszego.

§ 46. Wyżej pomieniony opis obszaru (§ 44), projektowanego do objęcia jednym postępowaniem scaleniowym, wraz ze wszelkimi dowodami dotychczasowego dochodzenia (§ 39—45) i zebranymi materiałami, powiatowy urząd ziemski, przy umotywowanym wniosku o wdrożenie postępowania scaleniowego, zawierającym jednocześnie uzasadnienie szczegółowe projektowanych granic obszaru scalenia, przesyła do okręgowego urzędu ziemskiego, celem przedłużenia na posiedzenie okręgowej komisji ziemskiej.

Do art. 16.

§ 47. Okręgowy urząd ziemski cały otrzymany materiał dochodzenia wstępnego (§ 46) bada, zauważone braki i usterki usuwa i wraz ze swą opinią w przedmiocie wniosku przedkłada na posiedzenie okręgowej komisji ziemskiej do zatwierdzenia. Postępowanie w okręgowej komisji ziemskiej odbywać się będzie trybem wskazanym w art. art. 18, 19 i 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90, poz. 706).

Ustalony powyższem orzeczeniem obszar scalenia może być w toku postępowania, lecz przed ułożeniem projektu scalenia (§ 75), rozszerzony nowem uzupełniającem orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej, powziętem w trybie art. 16 ustawy, na podstawie wniosku powiatowego urzędu ziemskiego, stwierdzającego istotną potrzebę rozszerzenia obszaru scalenia.

Do art. 17.

§ 48. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia o wdrożeniu postępowania scaleniowego okręgowy urząd ziemski:

- a) doręczy zaopatrzoną klauzulą prawomocności odpis tego orzeczenia stronom (przyszłym uczestnikom scalenia), a mianowicie właścicielowi dóbr ziemskich (obszaru dworskiego), gromadzie wiejskiej w osobie jej sołtysa (naczelnika gminy), gromadzie miejskiej w osobie jej burmistrza, względnie prezydenta miasta;
- b) poda do publicznej wiadomości wspomniane orzeczenie przez jednorazowe ogłoszenie sentencji orzeczenia w urzędowym lub samorządowym organie powiatowym, względnie wojewódzkim, o ile zaś takie nie istnieją, w Monitorze Polskim, nadto o powyższem zawiadomi właściwy sąd powiatowy (pokoju), celem wykonania postanowień art. art. 35—38 ustawy;
- c) zezna w wydziale hipotecznym lub prześle do właściwego sądu wnioski o wdrożeniu postępowania scaleniowego względnie zawiadomi o powyższem prezesa sądu okręgowego;
- d) zawiadomi urząd ewidencji katastru, celem bezzwłocznego dokonania przez ten urząd ostatnich zmian w operatach katastralnych, dotyczących całego obszaru scalenia;

e) prześle uczestnikom scalenia zgodnie z postanowieniami p. a) § 30 rozporządzenia niniejszego nakaz płatniczy oraz podejmie kroki mające na celu ściągnięcie należnych urzędom ziemskim opłat, o ile techniczne wykonanie scalenia będzie przeprowadzone staraniem okręgowego urzędu ziemskiego, wreszcie

f) prześle akty do powiatowego urzędu ziemskiego, celem rozpoczęcia prac na gruncie.

Doręczanie odpisu orzeczeń okręgowej komisji ziemskiej w przedmiocie scalania gruntów winno być uskuteczniane trybem wskazanym w art. 19 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90, poz. 706).

III. Postępowanie scaleniowe.

Do art. art. 18 — 20.

§ 49. Polecenia okręgowego urzędu ziemskiego w przedmiocie rozpoczęcia prac scaleniowych na gruncie (p. d) § 48), tudzież zarządzenia komisarza ziemskiego, dotyczące wyboru członków do poszczególnych rad uczestników scalenia, winny być wydawane z takim wyrachowaniem, aby dokonanie tych wyborów, względnie wyznaczenie członków rady z urzędu, uskutecznione zostało przed rozpoczęciem jakichkolwiek robót technicznych na gruncie.

§ 50. Wybory członków i ich zastępców do rady uczestników scalenia przeprowadzać należy z zachowaniem przepisów następujących:

W terminie, uprzednio przez siebie wyznaczonym, komisarz ziemski zjeżdża na miejsce i na zwołaniem w tym celu przez naczelnika gminy względnie sołtysa wsi lub burmistrza (prezydenta miasta), zebraniu uczestników scalenia danej jednostki administracyjnej, objętej obszarem scalenia, wyjaśnia zebrany cel i znaczenie mających nastąpić wyborów, zakres działania i kompetencji rady uczestników scalenia, prawa i obowiązki jej członków i t. p., udziela na żądanie szczegółowych wyjaśnień oraz wzywa zebranych do dokonania wyboru, wskazując na skutki przewidziane w art. 20 ustawy.

Wybory uznaje się za dokonane, o ile zostały przeprowadzone zgodnie z wymaganiami art. 19 ustawy, a wybrani członkowie oświadczyli, że powierzone im mandaty przyjmują.

Prawidłowość dokonanych wyborów stwierdza komisarz ziemski przez poświadczenie protokołu zebrania wyborczego.

§ 51. Gdy na powyższem zebraniu (§ 50) rada uczestników scalenia nie została wybrana lub zebranie nie doszło do skutku, komisarz ziemski pozostawia uczestnikom scalenia od dnia pomienionego zebrania jeszcze 14 dni czasu na dokonanie wyborów, polecając urzędowi gminnemu niezwłocznie po upływie tego terminu przesłać do powiatowego urzędu ziemskiego protokół wyborczy, względnie zawiadomienie o niedokonaniu wyborów.

Niedokonanie wyborów rady uczestników scalenia w powyższym terminie, tudzież dokonanie tych

wyborów niezgodnie z przepisami art. 19 ustawy, powoduje niezwłoczne wystąpienie komisarza ziemskiego do okręgowego urzędu ziemskiego z wnioskiem wyznaczenia rady uczestników scalenia z urzędu (art. 20 ustawy).

Gdy obszarem scalenia objęte są jednostki administracyjne lub ich części, składające się z gruntów należących mniej niż do czterech uczestników scalenia, powoływanie rady uczestników dla takich jednostek staje się zbędne; w tych wypadkach czynności rady wykonują sami uczestnicy.

§ 52. Jednocześnie z zarządzeniami w przedmiocie wyboru rady uczestników scalenia (§ 50) komisarz ziemski wzywa właścicieli poszczególnych dóbr ziemskich (obszarów dworskich) objętych obszarem scalenia do wskazania swych przedstawicieli. Przedstawicielem dóbr ziemskich (obszarów dworskich) przy scaleniu jest — sam właściciel tych dóbr lub osoba przez niego do tego upoważniona notarialnie.

Do art. 21 — 24.

§ 53. Po ukonstytuowaniu się na całym obszarze scalenia poszczególnych rad uczestników scalenia (§§ 49—51) okręgowy urząd ziemski, przy zachowaniu wskazań §§ 26 i 27 rozporządzenia niniejszego deleguje na miejsce robót niezbędną liczbę technicznych wykonawców. O terminie delegacji i osobach, którym powierzone zostało techniczne wykonanie poszczególnych czynności scaleniowych względnie ich całość (§ 27), okręgowy urząd ziemski uprzednio zawiadomi komisarza ziemskiego, który w oznaczonym dniu, względnie w najbliższym czasie, winien przybyć na miejsce robót celem ułożenia z geometrą prowadzącym roboty pomiarowe, w porozumieniu z delegatami rad uczestników (art. 24 ustawy), planu postępowania.

§ 54. Zgodnie z wyżej pomienionym planem postępowania komisarz ziemski na zebraniach poszczególnych rad uczestników scalenia omawia szczegóły wykonania prac, związanych ze scaleniem, udziela wyjaśnień i t. p. wreszcie przedkłada radzie wnioski, do których rozstrzygnięcia rada jest powołana (art. 21 ustawy).

W posiedzeniach powyższych bierze udział geometra prowadzący roboty pomiarowe, narówni jednak z komisarzem ziemskim tylko z głosem doradczym.

Wszelkie uchwały rady uczestników scalenia zapadłe niezgodnie z przepisami ustawy o scalaniu gruntów, względnie postanowieniami rozporządzenia niniejszego, lub mające na celu zatamowanie biegu prac scaleniowych, nie obowiązują wykonawców i na wnioski komisarza ziemskiego podlegają skasowaniu przez okręgowy urząd ziemski oraz mogą spowodować skutki przewidziane w ustępie końcowym art. 20 ustawy.

§ 55. Powierzenie przez radę uczestników scalenia osobom przewidzianym w art. 10 ustawy czynności technicznych, dotyczących scalenia gruntów, wymaga zezwolenia okręgowego urzędu ziemskiego, który nie udzieli tego zezwolenia, o ile umo-

wy zawarte w tym przedmiocie nie będą przewidywały między innymi rygorów następujących:

- a) umowa staje się wiążącą dla stron z chwilą wyrażenia na nią zgody okręgowego urzędu ziemskiego, oraz
- b) w wypadku stwierdzonego przez powiatowy urząd ziemski uchybienia terminów wykonania objętych umową prac, okręgowemu urzędowi ziemskiemu przysługiwać będzie prawo niezwłocznego podjęcia tych prac własnym, względnie przez siebie powołanym, personelem wykonawczym z uwzględnieniem postanowień art. art. 11 i 12 ustawy.

Protokół w przedmiocie uchybienia terminu wykonania prac objętych umowami powyższymi, powiatowy urząd ziemski przesyła do okręgowego urzędu ziemskiego, który może wydać zarządzenie dotyczące podjęcia prac scaleniowych własnym, względnie przez siebie powołanym, personelem wykonawczym. W tych wypadkach materiały, dotyczące wykonanych dotychczas prac, okręgowy urząd ziemski może przyjąć od zgłaszających je stron i wartość ich według swego ustalenia zarachować uczestnikom scalenia na poczet opłat przewidzianych w § 29 rozporządzenia niniejszego.

Wszelkie spory pomiędzy stronami, powstałe na skutek okoliczności pomienionych wyżej w p. b), osoby interesowane zgłaszać mogą do właściwych sądów.

§ 56. Zebranie delegatów rad uczestników scalenia jest organem pomocniczym, mającym na celu przede wszystkim uzgodnienie wniosków poszczególnych rad dotyczących całego obszaru scalenia, jako to: w przedmiocie wykonania prac technicznych przez osoby prywatne, posiadające wymagane w tym względzie upoważnienia; w przedmiocie wyboru rzeczoznawców do komisji szacunkowej; w przedmiocie opracowania sieci dróg, ustalenia granic poszczególnych jednostek administracyjnych na scalanym obszarze i t. p.

Zebrania zwołuje i na nich przewodniczy komisarz ziemski. Geometra, prowadzący prace pomiarowe, może brać udział w zebraniu, lecz narówni z komisarzem ziemskim tylko z głosem doradczym. Nieprzybycie przedstawicieli dóbr ziemskich (obszarów dworskich), lub któregośkolwiek z delegatów rad nie wstrzymuje obrad. Uzgodnione na tych zebraniach wnioski będą obowiązywały uczestników scalenia, o ile zostaną potwierdzone przez poszczególne rady uczestników scalenia.

Do art. art. 25 i 26.

§ 57. Ustalenie wyłączanych ze scalenia gruntów winno ściśle odpowiadać przepisom § 1—7 rozporządzenia niniejszego, przyczem dążyć należy, aby jaknajmniejsza ilość gruntów uległa wyłączeniu ze scalenia oraz aby wszyscy interesowani wyrazili swą zgodą na przeniesienie budowli na scalone działki.

§ 58. Czynności miernicze przy scalaniu gruntów winny być dokonywane zgodnie z przepisami technicznymi, obowiązującymi w urzędach ziemskich i polegać będą na:

- a) pomiarze granic oraz szczegółów wewnętrznych obszaru scalenia wraz ze zrysowaniem pierworysu;
- b) sporządzeniu planu i rejestru klasyfikacyjnego;
- c) ułożeniu szczegółowego rejestru pomiarowo-szacunkowego przed scaleniem;
- d) opracowaniu na pierworysie szczegółowego projektu scalenia wraz ze sporządzeniem odrysu na kalce z tego projektu;
- e) ułożeniu rejestru pomiarowo-szacunkowego po scaleniu;
- f) prowizorycznym wyznaczeniu projektu scalenia na gruncie;
- g) utrwaleniu na gruncie granic nowych działek na podstawie zatwierdzonego projektu scalenia, wreszcie
- h) na wykończeniu pierworysu i sporządzeniu niezbędnych planów i odrysów.

§ 59. Szczegółowym pomiarem obszaru scalenia (p. a) § 58) winny być objęte wszystkie grunty położone na tym obszarze z wyszczególnieniem posiadłości każdego uczestnika scalenia, według stanu, w jakim te posiadłości znajdują się w chwili pomiaru. Wyjątek stanowią siedliska (osiedla), które wyszczególniać należy tylko w ogólnych granicach każdego osiedla bez oddzielnego pomiaru budynków, placów, ogrodów i t. p. użytków. Poszczególne posiadłości winny być mierzone w granicach wspólnie ustalanych na gruncie przez bezpośrednio zainteresowanych właścicieli (posiadaczy). Sporne granice mierzone będą według wskazań każdej ze stron z zaznaczeniem o tem w protokole pomiarów. Zaniedbanie szczegółowego pomiaru starego stanu posiadania na całym obszarze scalenia, względnie poszczególnych jednostek administracyjnych, następuje wyłączenie w wypadkach przewidzianych w p. b) i ustępie końcowym art. 25 ustawy. Wspomniane w tych przepisach uchwały uczestników scalenia, poświadczają komisarz ziemski po stwierdzeniu ich prawomocności. Skargi w przedmiocie tych uchwał winny być składane do okręgowej komisji ziemskiej za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego w terminie 14-dniowym od daty zapadnięcia uchwały.

§ 60. W toku szczegółowego pomiaru całego obszaru scalenia i zrysowaniu pierworysu (p. a) § 58), komisarz ziemski, względnie jego zastępca specjalnie delegowany przez okręgowy urząd ziemski zwołuje komisję szacunkową (art. 26 ustawy), w celu przeprowadzenia klasyfikacji i oszacowania scalanych gruntów.

§ 61. Na obszarze scalenia, składającym się z dwóch lub więcej jednostek administracyjnych, przed dokonaniem wyborów do komisji szacunkowej (p. b.) art. 21 ustawy), w celu uniknięcia zbyt licznej jej składu, komisarz ziemski winien uprzednio na zebraniu delegatów rad uczestników (art. 24 ustawy) omówić kandydatury rzeczoznawców i ustalić ich listę, którą w następstwie przedłoży poszczególnym radom uczestników do uchwalenia. Protokół wyborczy z posiedzenia rady uczestników scalenia winien być poświadczony przez komisarza ziemskiego.

Niedokonanie wyboru rzeczoznawców w terminie wskazanym przez komisarza ziemskiego, powo-

duje skutki przewidziane w końcowym ustępie art. 20 ustawy.

§ 62. Komisja szacunkowa, w składzie przewidzianym w art. 26 ustawy, na podstawie dokładnych badań przeprowadzonych na całym obszarze scalenia, klasyfikuje i szacuje każdy rodzaj użytku rolnego oddzielnie, ustalając w nim przedewszystkiem najlepszą i najgorszą klasę gruntów, a następnie między temi krańcowymi klasami, według własnego uznania:

- a) ustanawia w każdym rodzaju użytków rolnych dowolną ilość klas gruntów, z warunkiem, aby wyodrębniona klasa gruntów w jednym ograniczeniu (działka klasyfikacyjna) z reguły występowała conajmniej na przestrzeni 0,5 ha,
- b) ustala w poszczególnych rodzajach użytków rolnych cyfrowe ustosunkowanie wartości klas, z warunkiem aby wartość jednego ha gruntów klasy niższej nie przekraczała 90% wartości jednego ha poprzedniej klasy wyższej, wreszcie
- c) ustala wzajemne ustosunkowanie wartości poszczególnych rodzajów użytków rolnych.

Nadto w celu określenia wysokości ewentualnych dopłat (ustęp 2 art. 6 ustawy), komisja szacunkowa określa we frankach złotych, według kursu ustanowionego przez Ministra Skarbu, cenę sprzedaży jednego ha dominującej na obszarze scalenia klasy gruntów, opierając się na transakcjach dokonanych na obszarze scalenia względnie w najbliższej okolicy.

§ 63. Przy klasyfikacji i oszacowaniu gruntów ornych badań należy nie tylko glebę i warstwę orną, lecz także podglebie i podłoże. W tym celu należy prowadzić obserwację na ścianie prostopadłej i możliwie gładkiej próbnym dołom o dostatecznej dla tych celów głębokości. Ilość i gęstość próbnym dołom zależy jest ściśle od różnorodności gleb na danym terenie. Naogół powinna być brana w takiej ilości, aby dostatecznie dokładnie można określić przebieg granicy poszczególnych klas gruntów ornych. Ponadto przy klasyfikacji należy brać pod uwagę fizyczne własności danej gleby, a to zarówno na podstawie obserwacji na miejscu w polu, jak wysłuchaniu opinii uczestników scalenia.

Obowiązkowo zwracać należy uwagę na ogólne ukształtowanie gruntów ornych w pojęciu terenów, zwracając uwagę na spady, stosunki wodne, równość, podziurawienie dołami i t. p.

Przy badaniu gruntów ornych, cechy gruntu przemijające, powstałe np. pod wpływem silnego nawożenia, uprawy mechanicznej, lub też odwrotnie wskutek zaniedbania tych zabiegów, nie powinny mieć zasadniczego znaczenia i wpływu przy ustalaniu klasy, a to ze względu na stosunkowo łatwą zatarcalność lub wytworzenie tych cech.

§ 64. Przy klasyfikacji i oszacowaniu łąk przede wszystkim oprzeć się należy na badaniu roślinności i stosunków wodnych. Obserwacje roślinności przeprowadzić można bezpośrednio na łące, lub też badając siano, jako zbiory tych łąk. Badanie roślinności prowadzić należy z punktu widzenia jej jakości

i użytkowości, jak i z punktu widzenia przyrostu roślinności.

Badając stosunki wodne, należy brać pod uwagę poziom wody, obecność wód zalewowych, względnie dla łąk gruntowych fizyczne własności gleby, które zwiększają podsiąkanie wody z głębszych warstw, ponadto—równość powierzchni łąk.

§ 65. Jako pastwiska podlegają klasyfikacji tylko te tereny naturalne, które ze względu na swe położenie górskie, albo ze względu na ich pokrycie kamieniami, uniemożliwiają kosbę trawy, lub wreszcie tereny o słabym poroście traw, a pod uprawę nieprzydatne, mogące być jedynie użytkowane przez pasanie inwentarzy. Fizyczne własności gruntów, roślinność, jej przyrost, opady atmosferyczne (ilość i stosunki wody gruntowej), będą najważniejszymi czynnikami w ustalaniu wartości użytków pastwiskowych. Tereny wykorzystywane przed scaleniem do pasania inwentarza, nadające się pod uprawę rolną lub łąkową, klasyfikować i szacować należy jako grunty orne, względnie łąki.

§ 66. Lasy, na skutek scalania gruntów, nie przeznaczone do wyrębu, klasyfikować i szacować należy według ich drzewostanów, a mianowicie: na podstawie gatunków drzew, zwartości drzewostanów, wysokopięności i jakości materiału drzewnego reprezentowanego w drzewostanie. Tereny poleśne i lasy przeznaczone do wyrębu w zależności od charakteru gleby zaliczać należy do gruntów orných, względnie łąk lub pastwisk.

§ 67. Przy klasyfikacji i oszacowaniu urządzeń rolnych (urządzenia meljoracyjne, plantacje), nie dających się odłączyć od gruntów, na których się znajdują, oraz przy klasyfikacji i oszacowaniu lasów, wód, pokładów torfowych i t. p., komisja szacunkowa winna uprzednio wysłuchać w tym względzie opinii specjalistów, o ile w jej składzie brak takich fachowców.

§ 68. Przy ustalaniu poszczególnych klas użytków rolnych, ich szacowaniu i t. p. czynnościach, postanowienia komisji szacunkowej zapadają zwykłą większością głosów, przy równości głosów — rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 69. Kontury wyodrębnionych poszczególnych klas użytków rolnych winny być przez geometrę, prowadzącego roboty pomiarowe, wyznaczone na gruncie kółkami i prowizorycznymi kopczykami. W protokołach komisji szacunkowej, poza przebiegiem czynności i treścią zapadłych postanowień, należy zamieścić szczegółową charakterystykę każdej wyodrębnionej klasy gruntów, oświadczenia i wnioski obecnych przy tych czynnościach uczestników scalenia oraz motywowane odrębne zdania poszczególnych członków komisji. Do powyższych protokołów podpisanych przez wszystkich członków komisji szacunkowej, przynajmniej przez jednego członka (delegata) z każdej rady uczestników i przedstawicieli scalanych dóbr ziemskich (obszarów dworskich), względnie przewodniczącego i przynajmniej 2-ch członków rady uczestników, oraz, o ile byli powoływani, — techników — specjalistów (§ 67), winien być

dołączony plan klasyfikacyjny, wraz z rejestrem (p. b) § 58).

§ 70. Na planie klasyfikacyjnym, sporządzonym jako odrys z pierworysu na kałce płóciennej, wyszczególniać należy: granice każdej jednostki administracyjnej, objętej obszarem scalenia; istniejące drogi, rowy, rzeki i t. p.; kontury poszczególnych użytków rolnych oraz ustalone na gruncie przez komisję szacunkową linie klasyfikacyjne, wraz z oznaczeniem nazw uroczysk oraz z podaniem obszaru i szacunku każdej klasyfikacyjnej działki (§ 62). Do planu powyższego winien być dołączony ogólny rejestr pomiarowo-szacunkowy, wyszczególniający obszar i szacunek gruntów każdej jednostki administracyjnej, objętej scaleniem. Plan klasyfikacyjny oraz ogólny rejestr pomiarowo-szacunkowy winny być podpisane przez geometrę sporządzającego te dokumenty, oraz wszystkie te osoby, na których ciąży obowiązek podpisania protokołu komisji szacunkowej (§ 69).

§ 71. Po zakończeniu czynności klasyfikacyjno-szacunkowych, oraz ustaleniu na gruncie i pierworysie granic wyłączanych ze scalenia gruntów (§§ 3—7), prowadzący prace pomiarowe geometra przystępuje do sporządzenia szczegółowego rejestru pomiarowo-szacunkowego przed scaleniem (p. c) § 58), który winien wyszczególniać obszar wszystkich gruntów każdego uczestnika scalenia, położonych na obszarze scalenia oraz szacunek jego gruntów, oddanych do scalenia z podziałem na stan posiadania w każdej jednostce administracyjnej; nadto w powyższym rejestrze winny być wymienione wszelkie służebności (serwituty), przynależne do poszczególnych gruntów każdego uczestnika scalenia. Na terenie b. zaboru rosyjskiego, o ile obszarem scalenia są objęte grunty t. zw. włościańskie, w powyższym rejestrze winien być jednocześnie wyszczególniony stan posiadania uczestników scalenia w każdym poszczególnym numerze tabelowym, z podziałem na grunty ukazowe i zaserwitutowe.

§ 72. Stwierdzenie starego stanu posiadania następuje na specjalnie zwołanem zebraniu wszystkich uczestników scalenia, bez względu na liczbę obecnych, w sposób następujący:

- 1) każdemu z uczestników scalenia winien być ogłoszony obszar gruntów posiadanych przez niego na całym obszarze scalenia, wraz z przynależnymi do tych gruntów służebnościami, z wyszczególnieniem stanu posiadania w każdej jednostce administracyjnej, oraz ogłoszona wysokość szacunku jego gruntów, poddawanych scaleniu z wyszczególnieniem obszaru i szacunku każdej klasy i rodzaju użytków;
- 2) wszelkie reklamacje uczestników scalenia w przedmiocie mylnego ustalenia starego stanu posiadania winny być, po uprzednim wysłuchaniu w przedmiocie wyniku pomiarów oświadczenia geometry prowadzącego roboty pomiarowe, oraz po zbadaniu dowodów, stwierdzających tytuł własności (posiadania) reklamującego uczestnika scalenia,

przez komisarza ziemskiego na tym zebraniu niezwłocznie rozpatrzone i ujawnione błędy w operacie — poprawione;

- 3) z przebiegu powyższych czynności winien być sporządzony protokół, w którym należy wyszczególnić wszystkie nieuwzględnione reklamacje uczestników scalenia, oświadczenie geometry, prowadzącego roboty miernicze oraz umotywowaną opinię komisarza ziemskiego;
- 4) rejestr pomiarowo-szacunkowy przed scaleniem uzgodniony z wynikami wyżej pomienionego stwierdzenia starego stanu posiadania, winien być podpisany przez sporządzającego rejestr geometrę oraz komisarza ziemskiego.

O ile w protokole ustalenia starego stanu posiadania stan ten zostanie stwierdzony niezgodnie z życzeniem którejkolwiek z osób zainteresowanych, osobie tej przysługuje prawo w ciągu dni 14-stu od dnia przewidzianego w p. b) art. 25 ustawy zebrania uczestników scalenia zaskarżyć przed komisarzem ziemskim dotyczące tej osoby ustalenie starego stanu posiadania, a komisarz ziemski winien przekazać okręgowej komisji ziemskiej odnośne akta celem ustalenia stanu posiadania, którego dotyczy zaskarżenie. Niezaskarżony w powyższym terminie, względnie ustalony przez okręgową komisję ziemską, stan starego posiadania staje się bezspornym i nie może już być kwestjonowany przez strony w dalszym postępowaniu scaleniowym.

Do art. 27.

§ 73. Przed przystąpieniem do opracowania szczegółowego projektu scalenia (p. d § 58), komisarz ziemski winien zaznajomić się z życzeniami uczestników scalenia, ustalić ich wnioski w przedmiocie projektu scalenia, dokonywać dowody, stwierdzające tytuły własności (posiadania) oraz ustalić — przy współudziale geometry prowadzącego prace pomiarowe, łącznie z radą uczestników względnie z delegatami tych rad i przedstawicielami scalanych dóbr ziemskich (obszarów dworskich) — główne wytyczne do projektu scalenia, jako to: zasady wyprostowania starych lub ustalenia nowych granic poszczególnych jednostek administracyjnych; kierunek i przybliżone położenie dróg na scalanym obszarze, a zwłaszcza dróg, przy których leżeć będą przyszłe siedliska (osiedla) uczestników scalenia; zasady rozmieszczenia scalanych działek i t. p.

Wyżej wyszczególnione czynności komisarz ziemski winien bezwzględnie przeprowadzić przed ostatecznym stwierdzeniem starego stanu posiadania uczestników scalenia.

§ 74. Ogólne wytyczne projektu scalenia, oparte na wyniku uprzednio przeprowadzonych dochodzeń (§§ 55—73) i w miarę potrzeby uzgodnione z opinią powoływanych do tego fachowych urzędów winny być ujęte w specjalnym protokole, który komisarz ziemski wręcza geometrze prowadzącemu prace miernicze, w celu opracowania szczegółowego projektu scalenia i ułożenia rejestru pomiarowo-szacunkowego po scaleniu (pp. d) i e) § 58).

§ 75. Przy opracowaniu szczegółowego projektu scalenia między innymi przestrzegać należy:

- a) aby nowa sieć dróg była możliwie najkrótsza i umożliwiała dostęp do wszystkich scalonych

działek, jak również do najbliższych dróg publicznych;

- b) aby powyższe drogi i ulice były możliwie proste i szerokość ich nie była mniejszą od norm następujących:
 - 1) dla dróg komunikacyjnych ogólnych i ulic wiejskich — 12 metrów,
 - 2) dla dróg komunikacyjnych wewnętrznych (służących wyłącznie dla komunikacji miejscowej) — 9 metrów i
 - 3) dla dróg dojazdowych — 3 metry;
- c) aby plan scalenia umożliwiał pobudowanie się wzdłuż dróg oraz przeprowadzenie wspólnych urządzeń kanalizacyjnych i innych użyteczności publicznej, wreszcie
- d) aby rozkład i położenie projektowanych budowli odpowiadały względem ogniowemu, sanitarnym, komunikacyjnym i wogóle bezpieczeństwu publicznego oraz aby na terenie przyszłych siedlisk (osiedli) opady atmosferyczne, kanały i ścieki miały należyty odpływ, względnie aby można je było ująć w należyty system.

§ 76. Szczegółowy projekt scalenia, sporządzony jako odrys z pierworysu na kalce płóciennej, winien uwidoczniać:

- 1) dotychczasowe granice każdej jednostki administracyjnej, objętej obszarem scalenia;
- 2) istniejące drogi, rowy, rzeki i t. p.;
- 3) kontury poszczególnych użytków rolnych;
- 4) linje klasyfikacyjne wraz z oznaczeniem poszczególnych klas, ustalone na gruncie przez komisję szacunkową (§ 62);
- 5) granice ustalonych na obszarze scalenia wyłączanych gruntów (§ 57);
- 6) projekt zamierzonego wyprostowania starych, względnie ustalenia nowych granic poszczególnych jednostek administracyjnych (§§ 14 i 15);
- 7) działki gruntów projektowanych na cele miejscowej użyteczności publicznej (§ 16);
- 8) dokonane lub dokonywane, względnie projektowane do wykonania, niezbędne meljoracje: nowe rowy odwadniające lub nawadniające, kontury nieużytków przeznaczonych do zalesienia i t. p. (§ 17);
- 9) projekt nowej sieci dróg i dojazdów (§ 18), wreszcie

10) szczegółowy projekt scalonych działek (równoważników) z oznaczeniem ogólnego obszaru każdej działki, projektowanej do oddania poszczególnym uczestnikom wzamian za oddane do scalenia grunty (§ 19).

Wszelkie, mogące wypłynąć przy ustalaniu wytycznych projektu scalenia, względnie przy opracowaniu szczegółów tego projektu, rozbieżności zdań pomiędzy geometrą wykonawcą, a komisarzem ziemskim rozstrzyga ostatecznie delegowany w tym celu urzędnik okręgowego urzędu ziemskiego.

§ 77. Do opracowanego w wyżej wymieniony sposób projektu scalenia (§ 75) winien być dołączony rejestr pomiarowo-szacunkowy po scaleniu (p. e § 58), który sporządzać należy dla każdej jednostki administracyjnej oddzielnie, z wyszczególnieniem obszaru i szacunku gruntów, przeznaczonych dla każdego uczestnika scalenia, wzamian za oddane do scalenia grunty, oraz gruntów tychże uczestników

wylączonych ze scalenia, lecz położonych na obszarze scalenia.

Nadto w powyższym rejestrze należy wymienić każdemu poszczególnemu uczestnikowi scalenia wszystkie utrzymane nadal, względnie nowoustanowione przy scaleniu służebności, oraz te służebności, które na skutek scalenia, jako zbędne, ulegają likwidacji (§ 22).

§ 78. Sporządzone zgodnie z wymaganiami §§ 71, 75, 77 rozporządzenia niniejszego rejestru pomiarowo-szacunkowe przed i po scaleniu, pierworys pomiaru i szczegółowy projekt scalenia stanowią wymagane w myśl pp. a i c art. 27 ustawy dokumenty scalenia, które dla całości projektu winny być uzupełnione przez komisarza ziemskiego wyszczególnieniem pisemnym warunków objęcia w posiadanie scalonych gruntów (p. b. art. 27 ustawy).

Powyższem wyszczególnieniem winny być objęte:

- a) dopłaty pieniężne, przypadające względnie należne niektórym uczestnikom scalenia z tytułu niemożności zaprojektowania dla nich ścisłych równoważników w użytkach rolnych (§ 11);
- b) wszystkie budowle, które na skutek zobowiązania się poszczególnych uczestników scalenia winny być w terminie usunięte (§§ 4 i 5);
- c) drzewostany, podlegające wyrębowi na skutek wypróśtowania granic od strony obszarów leśnych (p. a art. 2 ustawy), lub na skutek wyrażonej w tym względzie zgody właścicieli terenów leśnych włączonych do scalenia (§ 6);
- d) utrzymanie istniejących względnie w toku scalenia dokonywanych urządzeń meljoracyjnych, jako to: utrzymanie w należyłym porządku rowów, ścieków, mostów i t. p. urządzeń wodnych; warunki zalesienia nieużytków i zachowania tych zalesień; statuty spółek wodnych, leśnych, pastwiskowych, rybacczych i t. p. związanych dobrowolnie lub z urzędu w związku ze scaleniem gruntów (§§ 13 i 17);
- e) plan przyszłego zabudowania siedlisk (osiedli), o ile istniejące siedliska ulegają zniesieniu (§ 20) i t. p. warunki ściśle związane z planem scalenia, które obowiązywać mają uczestników po objęciu w posiadanie scalonych działek.

Do art. art. 23 i 29.

§ 79. Opracowany na podstawie wskazań § 75 rozporządzenia niniejszego projekt scalenia winien być prowizorycznie wyznaczony na gruncie.

Prowizoryczne wyznaczenie na gruncie projektu scalenia (p. e) § 58) winno być uskutecznione dokładnie, tak jednak, aby wskazując uczestnikom scalenia za pomocą najprostszyc, lecz dostatecznie trwałych znaków granicznych położenie, kontury i rozmiar każdego równoważnika wydzielonego za oddane do scalenia grunty, nie nosiło charakteru ostatecznego formalnego utrwalenia granic scalonych działek.

Geometra wykonywujący powyższe czynności, wskazując poszczególnym uczestnikom scalenia proje-

ktowane dla nich na skutek scalenia działki, winien ich jednocześnie uprzedzić, że prowizoryczne wyznaczenie projektu scalenia na gruncie nie uprawnia ich do objęcia w posiadanie, względnie w użytkowanie, wyznaczonych działek przed wprowadzeniem ich na grunt na mocy prawomocnego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej (p. a art. 31 ustawy) względnie zezwolenia okręgowego urzędu ziemskiego (§ 83), oraz, że winnym niezastosowania się do powyższego, grożą skutki prawne za samowolne zajęcie cudzej własności.

§ 80. O terminie powyższego wyznaczenia (§ 79) geometra zawiadamia okręgowy urząd ziemski, który na ten termin deleguje rewidenta pomiarów celem technicznego sprawdzenia projektu scalenia.

O wynikach przeprowadzonego sprawdzenia rewident pomiarów spisuje protokół rewizyjny, który w odpisie wręcza geometrze prowadzącemu roboty pomiarowe, oraz, o ile wyniki okazały się dodatnie, niezwłocznie zawiadamia o tem komisarza ziemskiego, celem podjęcia czynności przewidzianych w ustępie 2, 3 i 4 art. 28 ustawy.

§ 81. Po sprawdzeniu przez rewidenta pomiarów prowizorycznie wyznaczonego na gruncie projektu scalenia (§ 80), o ile możliwości niezwłocznie po zakończeniu tych prac, komisarz ziemski zwołuje zebranie ogólne wszystkich uczestników scalenia, zawiadamiając ich o tem przynajmniej na 14 dni przed terminem zebrania.

Na powyższem zebraniu komisarz ziemski, przy udziale prowadzącego roboty pomiarowe geometry, zaznajamia zebranych ze wszelkimi szczegółami opracowanego projektu scalenia; komunikuje każdemu uczestnikowi scalenia obszar i szacunek wydzielonych dla niego ze scalenia gruntów, oraz wszystkie warunki objęcia w posiadanie tych gruntów, omawia z niemi sprawy połączone z objęciem nowych gospodarstw, jako to: ustala najodpowiedniejszy termin i sposób przejścia na scalone działki po zatwierdzeniu projektu scalenia, układa projekt robót przygotowawczych w okresie przejściowym do czasu wprowadzenia w posiadanie i t. p., wreszcie wzywa kolejno każdego uczestnika scalenia do złożenia oświadczenia, czy przedstawiony na zebraniu projekt przyjmuje, czy też odrzuca. Wszystkie powyższe oświadczenia winny być wyszczególnione w protokole zebrania, przyczem uczestnicy scalenia, którzy projekt odrzucają, winni podać do protokołu motywy odrzucenia.

Do art. 30.

§ 82. Przesłane niezwłocznie po wyżej pomienionem zebraniu (§ 81) przez powiatowy urząd ziemski akty scalania: projekt scalenia (art. 27 ustawy) wraz ze wszystkimi dokumentami sporządzonemi w toku postępowania, okręgowy urząd ziemski szczegółowo bada, znajdujące się usterki usuwa i braki uzupełnia, a następnie przedkłada wraz ze swym wnioskiem na najbliższe posiedzenie okręgowej komisji ziemskiej do zatwierdzenia.

Postępowanie w okręgowej, względnie głównej komisji ziemskiej przeprowadzone będzie zgodnie z przepisami art. art. 15 — 20 ustawy z dnia

11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90 poz. 706).

§ 83. Po zatwierdzeniu przez okręgową komisję ziemską projektu scalenia na wniosek rady uczestników scalenia, poparty przez powiatowy urząd ziemski, o ile nikt z uczestników scalenia nie podnieśli sprzeciwu, okręgowy urząd ziemski może zezwolić uczestnikom scalenia na objęcie w tymczasowe użytkowanie prowizorycznie wyznaczonych na gruncie działek (§ 79), przed uprawomocnieniem się pomienionego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia (§ 82).

W tym celu niezwłocznie po otrzymaniu konkretnego wniosku komisarz ziemski winien stwierdzić protokółarnie: celowość udzielenia takiego zezwolenia, zgodę wszystkich uczestników scalenia na objęcie w użytkowanie tymczasowe scalonych działek, oraz pożądany termin tego objęcia. Protokół powyższy wraz z wnioskiem i swym wyjaśnieniem komisarz ziemski niezwłocznie przesyła do okręgowego urzędu ziemskiego, który swe orzeczenie w tym przedmiocie komunikuje stronom bezpośrednio, zawiadamiając jednocześnie o tym powiatowy urząd ziemski.

Do art. art. 31—33.

§ 84. Sentencje prawomocnego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, okręgowy urząd ziemski ogłasza trybem wskazanym w p. b) § 48 rozporządzenia niniejszego, zawiadamiając jednocześnie o zamknięciu postępowania scaleniowego, oraz zarządza utrwalenie granic na gruncie i wprowadzenie uczestników w posiadanie wydzielonych im ze scalenia gruntów.

§ 85. Utrwalenie na gruncie granic poszczególnych działek na podstawie zatwierdzonego projektu scalenia, dokonać winien z reguły geometra prowadzący prace pomiarowe przy scaleniu, zgodnie z przepisami technicznymi, obowiązującymi w tym względzie w urzędach ziemskich, i w terminie wskazanym przez okręgowy urząd ziemski. Przy powyższym utrwalaniu granic winni być obecni:

- a) poszczególne rady uczestników scalenia,
- b) przedstawiciele poddanych scaleniu dóbr ziemskich (obszarów dworskich) oraz
- c) właściciele, względnie ich pełnomocnicy posiadłości przylegających do gruntów scalonych.

Wzwanie powyższych osób do stawienia się przy utrwaleniu granic przesyła powiatowy urząd ziemski. Nieobecność wzwanych nie wstrzymuje biegu czynności. Protokół utrwalenia granic, spisany przez geometrę wykonywującego te czynności podpiszają osoby przyjmujące udział w utrwaleniu granic, posiadać zaś ten protokół komisarz ziemski.

§ 86. W dniu zakończenia prac nad utrwaleniem granic na gruncie zjeżdża na miejsce komisarz ziemski i w obecności geometry na specjalnie w tym celu zwołanym zebraniu ogólnem uczestników scalenia ogłasza zebranim, że od tej chwili przestają być oni posiadaczami poprzednio posiadanych

gruntów, natomiast stają się nimi w stosunku do gruntów wydzielonych im według zatwierdzonego projektu scalenia. Nadto komunikuje zebranim przepisy art. 32 ustawy i § 29 (ustęp końcowy) rozporządzenia niniejszego, a o ile scalane grunty nie miały urządzonej hipoteki — zaznamią uczestników scalenia z ich prawami i obowiązkami, wypływającymi z art. 40 ustawy.

O wykonaniu powyższych czynności powiatowy urząd ziemski zawiadamia niezwłocznie okręgowy urząd ziemski, który po ustaleniu wysokości należnej od każdego uczestnika scalenia opłat za przeprowadzenie scalenia, przesyła im, zgodnie z przepisami § 30 p. b) rozporządzenia niniejszego, nakaz płatniczy, oraz jednocześnie zawiadamia poszczególne rady uczestników scalenia o ich rozwiązaniu, a następnie zarządza w możliwie najkrótszym czasie wykończenie pierworysu scalonych gruntów (p. a) § 58) oraz sporządzenie planu nowego stanu posiadania, zgodnie z obowiązującymi w tym względzie w urzędach ziemskich przepisami technicznymi. Wyżej pomienione dokumenty pomiarowe wraz z rejestrem pomiarowym po scaleniu (załącznik do planu nowego stanu posiadania), po stwierdzeniu ich zgodności z zatwierdzonym projektem scalenia (art. 27 ustawy) podlegają zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski.

§ 87. Sprostowanie wpisów w tabelach likwidacyjnych i aktach nadawczych polegać będzie na dołączeniu do oryginałów tych dokumentów odpisu orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia wraz z rejestrem pomiarowym po scaleniu, które w tym celu okręgowy urząd ziemski winien, po zatwierdzeniu dokumentów pomiarowych (§ 86), przesłać do Ministerstwa Reform Rolnych.

§ 88. Dokonanie czynności przewidzianych w art. art. 8, 34 i 39 ustawy, oraz skreślenie ostrzeżenia (adnotacji) o wdrożeniu postępowania scaleniowego (art. 17 ustawy) skutecznym właściwym do tego sąd trybem wskazanym w przepisach obowiązujących w danej miejscowości ustawy hipotecznej. W tym celu okręgowy urząd ziemski przesyła do sądu swój w tym względzie wniosek, wraz z odpisem prawomocnego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia.

Oprócz powyższego, celem uzgodnienia dokumentów katastralnych z wynikami scalenia (ustęp końcowy art. 9 ustawy), okręgowy urząd ziemski przesyła do urzędu ewidencji katastru odpis wspomnianego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej wraz z odrysem planu nowego stanu posiadania (§ 86).

IV. Prawa osób trzecich.

Do art. 34.

§ 89. W wypadkach, gdy poszczególne działki gruntu, należące przed scaleniem do jednego właściciela, są nierównomiernie obciążone na rzecz osób trzecich (służebności osobiste, prawa użytkowania, zastawu, najmu, dzierżawy i t. p.), komisarz ziemski przy układaniu listy uczestników scalenia, w myśl § 44 niniejszego rozporządzenia, winien do-

kładnie oznaczyć obciążenie każdej działki z osobna. Od dnia wniesienia ostrzeżenia (adnotacji), w myśl art. 17 ustawy, właściwy urząd zawiadamiać winien komisarza ziemskiego o wszelkich zmianach, jakie od dnia tego zajdą w obciążeniach hipotecznych gruntów, których dotyczy zastrzeżenie (adnotacja).

Komisarz ziemski winien dążyć do osiągnięcia ugody pomiędzy wszystkimi wierzycielami hipotecznymi, których wierzycielności nierównomiernie obciążały przed scaleniem poszczególne działki jednego właściciela, aby wszystkie te obciążenia mogły być zamieszczone w jednym wykazie obciążeń nowej działki tegoż właściciela — w uzgodnionym przez wszystkich wierzycieli porządku pierwszeństwa wpisów. Taka ugoda, zatwierdzona przez okręgową komisję ziemską, winna być dołączona do akt scalenia, jako podstawa do uregulowania hipoteki scalanych gruntów.

O ile wyżej omówiona ugoda nie zostanie osiągnięta, wówczas przy ustalaniu działki, którą dany uczestnik scalenia ma otrzymać w wyniku scalenia wzamian za dawne działki, nierównomiernie obciążone na rzecz osób trzecich, należy osobno oznaczać rozmiar gruntu, wydzielanego w nowej działce wzamian za każdą z dawnych działek, nierównomiernie obciążonych na rzecz osób trzecich.

Do art. 35.

§ 90. O ile wdrożenie postępowania egzekucyjnego przymusowej sprzedaży dotyczy gruntów, objętych postępowaniem scaleniowym, sąd egzekucyjny, względnie komornik sądowy, zawiadomi o wdrożeniu postępowania egzekucyjnego komisarza ziemskiego, a o wyznaczeniu terminu przymusowej licytacji nadto okręgowy urząd ziemski.

O ile postępowanie scaleniowe zostaje wdrożone w odniesieniu do gruntów, które są przedmiotem postępowania egzekucyjnego, to uprawomocnione orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej (art. 17 ustawy) winno być udzielone do wglądu sądu, względnie komornika sądowego, który uczyni odpowiednią wzmiankę o tem w aktach postępowania egzekucyjnego.

§ 91. Okręgowy urząd ziemski bezwzględnie po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, zawiadomi o tem sąd egzekucyjny, względnie komornik sądowy, z wymienieniem sprawy egzekucyjnej i dołączając odpis orzeczenia.

Sędzia, lub komornik sądowy, prowadzący postępowanie egzekucyjne, poda na terminie licycyjnym do wiadomości stan toczącego się postępowania scaleniowego, widoczny z skutecznionych w księdze gruntowej (hipotecznej) ostrzeżeń, wpisów, lub według udzielonego do akt sprawy odpisu orzeczenia, zatwierdzającego projekt scalenia, a zarazem zwróci uwagę na postanowienia art. 35 ustawy o wpływie postępowania scaleniowego na tok postępowania egzekucyjnego.

Sąd, względnie komornik sądowy, prowadzący postępowanie egzekucyjne, na żądanie osób interesowanych ściągnie dla masy egzekucyjnej od zobowiązanego do dopłaty ustalone w postępowaniu scaleniowym dopłaty, biorąc za podstawę (tytuł) do

egzekwowania tych kwot prawomocne orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej.

§ 92. Wyrok adjudykacyjny na obszarze mocy obowiązującej prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości, o przywilejach i hipotekach z dnia 14 kwietnia 1818 r. Dz. Praw V 295 (b. Królestwo Polskie, ziemia wileńska oraz województwa wschodnie), uchwała przybicia targu na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego, a na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — uchwała sądu egzekucyjnego, pozwalająca przeniesienie prawa własności na rzecz nabywcy na podstawie udzielonego przybicia targu, stanowi dla nabywcy podstawę do uzyskania wobec komisarza ziemskiego dopuszczenia go w miejsce dawnego właściciela do postępowania scaleniowego i umieszczenia go w wykazie uczestników scalenia. W wypadku, gdy w drodze przymusowej licytacji zmieni właściciela tylko część gruntów poszczególnego uczestnika scalenia gruntów, okoliczność tę należy uwzględnić w projekcie scalenia.

Do art. 36.

§ 93. Dzień wniesienia do hipoteki ostrzeżenia (adnotacji) o wdrożeniu postępowania scaleniowego jest miarodajny dla przebiegu postępowania dobrowolnego przetargu. Od dnia tego aż do wykonania sprostowania wpisów hipotecznych (art. 39 ustawy) postępowanie dobrowolnego przetargu nie może być wszczęte, a wdrożone przedtem winien sąd wstrzymać na wniosek któregokolwiek uczestnika tego postępowania. Wznówienie wstrzymanego postępowania dobrowolnego przetargu nie może nastąpić przed dokonaniem sprostowania wpisów hipotecznych (art. 39 ustawy).

Do art. 37.

§ 94. Sąd, który prowadzi postępowanie o zniesienie współwłasności przez podział w naturze, względnie o wyznaczenie drogi koniecznej (o przyznanie prawa przechodu), powziąwszy na podstawie orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej (art. 17 ustawy), udzielonego do wniesienia ostrzeżenia (adnotacji), wiadomość o wdrożeniu postępowania scaleniowego obejmującego grunty, które są przedmiotem wymienionych postępowań, wstrzymuje te postępowania z urzędu i zawiadamia o tem strony i komisarza ziemskiego. Komisarzowi ziemskiemu należy udzielić pisemne wyjaśnienie o treści i przedmiocie postępowania, oraz umożliwić na jego żądanie wgląd do aktów, które mu sąd może także przesłać w całości dla zapoznania się z ich treścią.

§ 95. Komisarz ziemski w sprawach rozdziału współwłasności w naturze, o ile podział w naturze nie powoduje nadmiernego rozdrobnienia gruntów scalonych i tworzenia działek niezdolnych do samodzielnego gospodarstwa, dążyć winien do przeprowadzenia podziału w drodze umowy stron i wydzielenia każdemu ze współwłaścicieli równoważnika ze scalonych gruntów, odpowiedniego wartości jego współwłasności. W tym celu spisze komisarz ziemski ze współwłaścicielami ugody i podda ją zatwierdzeniu okręgowej komisji ziemskiej. Treść ugody będzie

wystarczającą, o ile w niej współwłaściciele zgodzą się, aby każdemu w miejsce współwłasności wydzielona została wedle przepisów ustawy o scaleniu gruntów odrębna działka gruntowa.

W wypadku, gdy uczestnicy współwłasności nie chcą spisać umowy na podział fizyczny równoważnika, komisarz ziemski winien dążyć, aby za grunty współwłasne wydzielona została taka działka, której podział fizyczny nie będzie działał ujemnie na całości kształt wyników scalenia.

§ 96. W wypadku, gdy podział fizyczny powoduje nadmierne rozdrobnienie gruntów, komisarz ziemski winien to wyjaśnić stronom, zaniechać stanowczo przeprowadzania podziału fizycznego, dążyć do ugody stron na spłaty pieniężne ich udziałów współwłasności i objęcia gruntu przez jednego ze współwłaścicieli. Ugodę taką również poddać należy zatwierdzeniu okręgowej komisji ziemskiej. O ile ugoda taka nie przyjdzie do skutku, komisarz ziemski pozostawi dalszy bieg sprawy do rozstrzygnięcia sądowi dążąc, aby wydzielona działka gruntu mogła ulec podziałowi bez ujemnych skutków dla całości kształtu wyniku scalenia.

§ 97. Sprawy o wyznaczenie drogi koniecznej (przyznania prawa przechodu) komisarz ziemski z reguły w ten sposób winien załatwić, aby przez przydział nowych działek scalonych stały się one bezprzedmiotowe. O ile w wyjątkowych wypadkach będzie to niemożliwe, komisarz ziemski przy opracowaniu projektu scalenia wyznaczy drogę konieczną lub prawo przechodu.

§ 98. W wypadku ustanowienia służebności, przeprowadzenia rurociągów (ustęp ostatni art. 37 ustawy) wyniki postępowania wraz z planem winny być udzielone komisarzowi ziemskiemu, który je przy projekcie scalenia w ten sposób uwzględni, aby przez to projektowane przy scaleniu drogi i rowy nie doznały uszkodzenia. Właściwa władza, przeprowadzająca w drodze przymusowej rzeczono służebności, wstrzyma przyznanie odszkodowania, które powinno być przyznane tym osobom, którym obciążone służebnościami grunty przypadną na podstawie wyniku scalenia (art. 31 ustawy).

Do art. 38.

§ 99. Sąd, opierając się na orzeczeniu okręgowej komisji ziemskiej o wdrożeniu postępowania scaleniowego (art. 17 ustawy), zestawia wykaz wszystkich sporów zawisłych o grunty, będące przedmiotem scalenia, i o treści i stanie każdego sporu zawiadomi komisarza ziemskiego. Komisarz ziemski zbada stan sprawy każdego sporu w drodze bezpośredniego wysłuchania stron interesowanych i dążyć będzie do zawarcia między nimi ugody. Komisarz ziemski zwróci swe starania o zawarcie ugody przede wszystkim do takich spraw, których przedmiotem sporu jest część, a nie całość działki gruntów, podlegających scaleniu. W ugodzie należy oznaczenia przedmiotu (gruntu) poprzeć dołączeniem planu, względnie treść ugody ustalić ogólnikowo, w formie ustąpienia przez pozwanego (dotychczasowego posiadacza), powodowi prawa uzyskania przy scaleniu

równoważnika spornego gruntu przy odpowiedniemu zmniejszeniu przeznaczonej dla pozwanego działki.

Ugodę należy bezzwłocznie poddać zatwierdzeniu okręgowej komisji ziemskiej, po uzyskaniu zaś zatwierdzenia oryginał dołączyć do akt scalenia, a zaświadczony odpis przesłać do akt procesowych sądowi, który wobec takiej ugody dalsze postępowanie procesowe umorzy.

§ 100. O ile ugoda w sprawie sporu o część działki, pozostającej w posiadaniu jednego z uczestników scalenia, do skutku nie dojdzie przy układaniu projektu scalenia należy w ten sposób obok siebie umieścić działki, wydzielone wiodącym spór osobom, aby w razie dodatniego wyniku sporu równoważnik za część sporną bez szkody dla wyniku scalenia mógł być oddzielony od jednej, a przyłączony do drugiej działki.

V. Sprostowanie wpisów w księgach gruntowych (hipoteczných).

Do art. 39.

§ 101. Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego okręgowy urząd ziemski prześle właściwemu sądowi apelacyjnemu prawomocne orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzające projekt scalenia z dołączeniem zaświadczonych odpisów wszelkich dokumentów w toku postępowania scaleniowego sporządzonych (art. 34, 37 i 38 ustawy), jak i przez strony (uczestników) złożony, oraz dokumentów wymienionych w pp. 1, 2 i 3 § 91 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 21 maja 1916 r. (austr. Dz. U. № 148). Projekt karty posiadania (p. 3 § 91 austr. rozp. z dn. 21 maja 1916 r.) winien być sporządzony w ten sposób, by grunty jednego właściciela były pomieszczone w jednym wykazie hipotecznym, o ile nie stoi temu na przeszkodzie ich nierównomierne obciążenie (§ 89 nin. rozp.).

Sąd apelacyjny poweźmie decyzję w myśl § 94 austr. rozporządzenia z dn. 21 maja 1916 r. i prześle akty właściwemu sądowi celem sprostowania księgi gruntowej, lub założenia jej na nowo stosownie do powziętej decyzji.

Sprostowanie lub założenie nanowo ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej nastąpi przy zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 11 grudnia 1906 r. o sprostowaniu ksiąg gruntowych (austr. Dz. P. № 246) na podstawie dostarczonych aktów.

§ 102. Na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego okręgowy urząd ziemski wezwie właściwy sąd o sprostowanie księgi gruntowej. Do wezwania tego należy dołączyć prawomocne orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzające projekt scalenia w odpisie urzędownie zaświadczonym, wraz z kopją planu i rejestrów pomiarowych, oraz zaświadczone odpisy wszelkich dokumentów w toku postępowania scaleniowego sporządzonych (art. 34, 37 i 38 ustawy), jak i przez strony (uczestników) złożonych. Wezwanie to sąd wykona po myśli § 39 niemieckiej ordynacji hipotecznej.

§ 103. Na obszarze mocy obowiązującej prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości o przy-

wilejach i hipotekach z dn. 14 kwietnia 1818 r. Dz. Pr. V. 295 (b. Królestwo Polskie, ziemia wileńska oraz województwa wschodnie) okręgowy urząd ziemski delegacją pisemną upoważni urzędnika, aby w imieniu okręgowego urzędu ziemskiego przedłożył pisarzowi hipotecznemu wszelkie dokumenty wyszczególnione w § 102 niniejszego rozporządzenia oraz zeznał wnioski o sprostowanie hipoteki zgodnie z wynikami scalenia. O ile przedmiotem scalenia były wyłącznie grunty, dla których księgi hipoteczne są urządzone, wydział hipoteczny przeprowadzi sprostowanie działów pierwszych, wpisując na podstawie orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej w miejsce dotychczasowych gruntów wykazem hipotecznym objętych grunty przy scalaniu za nie wydzielone, oraz działów trzecich i czwartych, przez wykreślenie ciężarów i praw ścieśniających własność przez postępowanie scaleniowe uchylonych, względnie wniesienie takich praw przez postępowanie scaleniowe nowopostanowionych.

§ 104. O ile przedmiotem scalenia były nie tylko grunty, dla których były księgi hipoteczne urządzone, ale i takie grunty, dla których ksiąg hipotecznych nieurządzono, należy przeprowadzić sprostowanie działu drugiego przez przepisanie prawa własności zgodnie z orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej, działów zaś trzeciego i czwartego wykazu hipotecznego, obejmującego działkę gruntu, za którą przy scaleniu wydzielono dotychczasowemu właścicielowi grunty nie będące przedmiotem ksiąg hipotecznych, przez przeniesienie tych ścieśnień i obciążeń własności do wykazu hipotecznego, jaki założony będzie dla gruntów niehipotekowanych po wywołaniu ich do regulacji pierwiastkowej (art. 40 ustawy). Dla upewnienia tego przeniesienia należy na czas, dopóki nowa księga hipoteczna nie będzie założona, umieścić w dotychczasowym wykazie hipotecznym ostrzeżenie o tem, że ścieśnienia i ciężary zostaną przeniesione, wymieniając grunty, które obciążać mają, a to z tym skutkiem, że przeniesieniu ulegną wszelkie późniejsze zmiany, nowe zaś obciążenia tego gruntu mogą być uzyskane wyłącznie przeciw nowemu właścicielowi. W analogiczny sposób postąpić należy, jeśli za grunty hipotekowane wydzielono działkę, obejmującą częścią grunty hipotekowane, a częścią niehipotekowane.

§ 105. Okręgowy urząd ziemski czuwać winien nad wykonaniem tego sprostowania hipoteki tak przy zeznaniu wniosku wedle ust. 3 art. 39 ustawy, jak i przy zeznaniu wniosku wywołania niehipotekowanych gruntów do regulacji pierwiastkowej. Wykreślenie ścieśnień i obciążeń w dawnej księdze hipotecznej następuje na podstawie zatwierdzenia przez wydział hipoteczny zamknięcia regulacji hipotecznej i treści wykazu hipotecznego zaprojektowanej dla gruntów wywołanych do pierwiastkowej regulacji. Okręgowy urząd ziemski, o ile wywołanie pierwiastkowej regulacji odbywa się w innym wydziale hipotecznym (powistowym), niż wydział hipoteczny, prowadzący księgę hipoteczną, w której wykreślenie ścieśnień i obciążeń ma nastąpić, zawiadomi ten ostatni wydział, składając mu odpis decyzji, zamykającej regulację hipoteczną i zatwierdzającej treść projektu nowego wykazu hipotecznego.

Do art. 40.

§ 106. Postanowienia art. 40 ustawy mają zastosowanie jedynie na obszarze mocy obowiązującej prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości o przywilejach i hipotekach z dnia 14 kwietnia 1818 r. Dz. Pr. V 295 — (b. Królestwo Polskie, ziemia wileńska oraz województwa wschodnie).

§ 107. Równocześnie z postawieniem wniosku o sprostowanie hipoteki scalanych gruntów (część I art. 39 ustawy) okręgowy urząd ziemski skieruje zaopatrzonego w pisemną delegację urzędnika, który zezna wobec właściwego pisarza hipotecznego protokół wywołania do regulacji pierwiastkowej gruntów objętych zatwierdzonym projektem scalenia, które dotychczas nie miały urzędzonej hipoteki.

§ 108. Delegowany urzędnik złoży przy zeznaniu protokołu urzędownie potwierdzone: odpis orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej z art. 31 ustawy, kopję planu, oraz odpisy odnośnych części rejestru pomiarowego wraz ze wszelkimi dokumentami stwierdzającymi prawa osób interesowanych, tak w toku postępowania sporządzonymi, jak i przez strony złożonymi. Dążyć należy, aby przy urządzaniu hipoteki zakładano jedną księgę hipoteczną dla każdego właściciela. Dla każdej księgi hipotecznej dostarczyć należy dokumenty stanowiące podstawę pierwiastkowej regulacji.

W wypadku określonym §§ 104 i 105 niniejszego rozporządzenia delegowany urzędnik zawnioskuje przeniesienie ścieśnień i obciążeń z wykazu hipotecznego, w którym ich skreślenie zawnioskowano, popierając swój wniosek złożeniem oprócz innych dokumentów, także wyciągu z tego wykazu hipotecznego.

Obwieszczeń dokona pisarz hipoteczny przy stosowaniu części drugiej art. 40 ustawy.

§ 109. Po zeznaniu protokołu wywołania odpowiednich gruntów do regulacji pierwiastkowej hipoteki okręgowy urząd ziemski zarządzi ogłoszenie tego wywołania przez właściwego sołtysa na zebraniu gromadzkim jednostki względnie jednostek administracyjnych, czyli w każdej wsi objętej scaleniem, dążąc, aby przy tem ogłoszeniu interesowani powiadomieni byli o terminie wyznaczonym do pierwiastkowej regulacji.

§ 110. Okręgowy urząd ziemski z urzędu czuwać będzie nad terminem wyznaczonym do pierwiastkowej regulacji, i winien w przeprowadzaniu tego terminu uczestniczyć przez delegowanego pisemnie urzędnika, który w razie braku wniosków stron obowiązany będzie zeznać wnioski, względnie wnioski, o zamknięcie pierwiastkowej regulacji hipotecznej, przy których zawnioskuje treść wykazów hipotecznych, nie pomijając wypadku przewidzianego w ustępie ostatnim § 108 niniejszego rozporządzenia.

Do art. 41.

§ 111. O dokonaniu wpisów w księgach gruntowych (hipotecznych) zgodnie z wynikami przeprowadzonego scalenia gruntów sądy (wydziały hipoteczne) zawiadomią tak właścicieli, jak i wszelkich uprawnionych i wierzycieli hipotecznych, na rzecz których w uległych sprostowaniu wykazach hipotec-

nych wpisane są prawa i wierzytelności. Zawiadomienie to nastąpi także w wypadku, przewidzianym w §§ 104, 105 niniejszego rozporządzenia, przeniesienia ciężarów do nowootwartej księgi hipotecznej.

Wobec sądów właściwych do przeprowadzenia egzekucji na nieruchomościach objętych scaleniem, mogą wierzyciele hipoteczni tak wszyscy, jak i każdy z osobna, stawiać żądanie, ażeby przydzielono im na zaspokojenie ich wierzytelności te sumy, jakie właściciel działki ma przyznane orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej dla wyrównania wartości przydzielonej przy scalaniu działki. O ile wierzyciele wnioski, względnie wnioski, złożą do dnia 14-stu od dnia doręczenia im zawiadomienia o sprostowaniu wpisu, sądy bądź same, bądź przez komorników sądowych ściagną przyznane danemu właścicielowi dopłaty od osób, które je wedle orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej mają zapłacić. Ściągnięcie tych dopłat następuje z urzędu przy zastosowaniu przepisów o zajęciu i przekazaniu wierzytelności, względnie zapowiedzenia (art. 1078 ust. post. cyw. w b. Król. Pol.). Jeżeli uprawnionych, względnie wierzycieli, jest kilku, sąd przeprowadzi rozdział ściągniętych dopłat wedle miejscowo obowiązujących przepisów o rozdziale licytacyjnej ceny, kupna nieruchomości. Na podstawie prawomocnej uchwały (decyzja), rozdzielającej dopłaty, zarządzi sąd z urzędu odpowiednie wykreślenie wierzytelności, które z dopłaty uzyskują częściowe lub całkowite zaspokojenie. O tem wykreśleniu zawiadomienie należy strony w miarę wymogów obowiązujących miejscowo, przepisów prawnych.

Do art. 42.

§ 112. Wszelkie dokumenty sporządzone w toku postępowania scaleniowego, a więc ugody i inne oświadczenia spisywane przez komisarzy ziemskiego należy w odpisach udzielić władzy skarbowej pierwszej instancji. Odpisy tych dokumentów, oraz orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego plan scalenia (art. 31), udzielić należy władzy skarbowej równoległe z wnioskiem o sprostowanie wpisów hipotecznych. O ile miejscowo obowiązujące przepisy ustaw hipotecznych nakładają na sądy obowiązek zawiadomiania władz skarbowych o dokonanych zmianach w hipotece, okręgowe urzędy ziemskie przeznaczone dla władz skarbowych odpisy dokumentów doręczą sądom, pozostawiając im doręczenie tych dokumentów władzom skarbowym razem z uchwałami pozwalającymi zmiany wpisów.

§ 113. Należytości pisarzy hipotecznych związane z wykonaniem sprostowania wpisów hipotecznych (art. 39 i 41 ustawy) oraz z urządzeniem nowych hipotek (art. 40 ustawy) na obszarze mocy obowiązującej prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości o przywilejach i hipotekach z dnia 14 kwietnia 1818 r. (Dz. Pr. V 295) pokrywać będą właściwe okręgowe urzędy ziemskie z funduszu regulacji rolnych na podstawie wykazów opłat, wystawianych przez pisarzy hipotecznych i przez nich pokwitowanych.

Przy wnioskach o wywołanie gruntów do pierwiastkowej regulacji hipoteki należy na żądanie pisarzy hipotecznych udzielać im odpowiednich zali-

czek na pokrycie kosztów, związanych z urządzeniem nowych ksiąg hipotecznych.

VI. Przepisy przejściowe.

Do art. art. 43, 44 i 45.

§ 114. Te niezakończone do dnia 21 września 1923 r. sprawy scaleniowe, które zostały wszczęte na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego przed dniem 21 września 1923 r. oraz te, w których na obszarze b. Królestwa Polskiego przed dniem 21 września 1923 r. zostało wydane orzeczenie przedstanowcze, winny być wykończone z zastosowaniem przepisów prawnych, jakie obowiązywały w odpowiednich województwach przed wejściem w życie ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów.

§ 115. We wszystkich innych sprawach wszczętych przed dniem 21 września 1923 r. w dalszym postępowaniu, poczynając od dnia 21 września 1923 r., mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów, oraz niniejszego rozporządzenia, wszelkie zaś czynności postępowania scaleniowego w tych sprawach, o ile zostały dokonane po dniu 21 września 1923 r. na podstawie dotychczasowych przepisów o scalaniu gruntów, nie mają skutków prawnych.

§ 116. W sprawach, określonych w § 115 wszelkie czynności scaleniowe, prawnie dokonane przed dniem 21 września 1923 r. na podstawie przepisów, które przed tym dniem obowiązywały mają moc obowiązującą przy dalszym postępowaniu scaleniowym, prowadzonym na zasadach niniejszego rozporządzenia oraz ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów. W szczególności za obszar scalenia uważany będzie w dalszym postępowaniu ten obszar, który w postępowaniu przed dniem 21 września 1923 r. został prawnie uznany za obszar scalenia, z uwzględnieniem jednak postanowień ust. 2 § 47 rozporządzenia niniejszego.

§ 117. W sprawach, określonych w § 115 komisarz ziemski w dotychczasowych obszarach scalania zarządzi niezwłocznie wybory członków rad uczestników scalenia z zastosowaniem art. art. 18—20 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów i §§ 49—52 niniejszego rozporządzenia, a to niezależnie od tego, w jakim stadium znajduje się postępowanie scaleniowe. Utworzone w myśl powyższego rady uczestników scalenia mają prawo do wykorzystywania przysługujących im uprawnień we wszystkich czynnościach scaleniowych, dokonywanych od dnia 21 września 1923 r.

§ 118. Umowy zawarte pomiędzy uczestnikami scalenia, a geometrami prywatnymi przed dniem 21 września 1923 r. w przedmiocie wykonania prac pomiarowych przy scalaniu gruntów, we wszystkich sprawach określonych w § 115, winny być uzgodnione z wymaganiami § 55 rozp. niniejszego, przyczem terminy wykonania prac pomiarowych przewidziane w tych umowach mogą być zmieniane według uznania okręgowego urzędu ziemskiego, a zwłaszcza przy zmianie obszaru scalenia.

§ 119. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Reform Rolnych: *Z. Ludkiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *Wł. Wyganowski*
